મોલાકે કલામ.

એ કિતાબ

ખોજા અલારખેઆ કોરજીને

છપાએઆ હે.

સો

મુંબઈમેં

"નિર્ણય સાગર" છાપખાનેમે છાપેઆ હે.

સંવત્ ૧૯૨૮ સન્ ૧૮૭૨.

રેજીશટર કીઆહે.

મોલાકે કલામ.

એ કિતાબ

ખોજા અલારખેઆ કોરજીને

છપાએઆ હે.

સો

મુંબઈમેં

"નિર્ણય સાગર" છાપખાનેમે છાપેઆ હે.

સંવત્ ૧૯૨૮ સન્ ૧૮૭૨.

રેજીશટર કીઆહે.

મૌલાકે કલાંમ.

કલાંમ હજૈરત શુલતાંનલ ઔલીઆ અંમીરલ મૌમનીંન શાંહે મરદાં મુરતજા અંલી ઈબન અભી તાલબ શલવાતુલા અલેહે શલંમકી તશનીફ અશલ જુબાંન અરબીમેં હે ઉશકું ઉલમાંઊને ફારશી જુબાંનમેં તરજંમાં કીઆ ઉશશેં ફિર કિશુ ઉલમાંનેં હિંદી જુબાંન ઈબારત શલીશમેં મુરબા નજંમ કીઆ, શો શુધારકે છપાએઆ હે.

બિશમિલાહે રહીમાંન રહીંમ.

અવલ જિંકર અલાહેકા, જો હે રહીંમ રહેમાંન; દુઈંમ કલમાં મોહંમદકા, જો હે દીન ઈમાંન; શઈઉંમ કલાંમ મૌલાકા, શો હિંદી બોલ શુંનાએઆ હે; એ ખજાંનાં જંવાહેરકા હે, શો જાંહેર કર બતાએઆ હે. ૧

બએઆંન શાચકા.

શુંનો ભાઈ મૌંમનો, મૌલાકે કલાંમકા બએઆંન; કહેઆ હે કે ઈમાંન મરદકા, શો તું શુખનશું પહેછાંન; જો શુખંન જિંને હે શાચા, શો હે શાચા ઈમાંની; ઈમાંનકે શાચકી હે શુખંન નીશાંની. ૨ શાચશેં હે મરદકા છોટકા, ભાઈ શાચી વાંચા રાખો મુખ; જુંઠ બોલે શો બોત દુખ પાવે, શાચ બોલે શો કબી ન પાવે દુખ; શાચા બોલો શાચા ચાલો, કે મૌમંનકા હે શાચા ધીન; એ ફરમાએઆ શાંહે ઔલીઆ, આપ મંન રાખો શાચા જકીંન; ૩. શાચી દોશતી ઉશકી જાંણો, જો કોલ જિંને હે શાચા; શાચા જિંતર શોઈ જાંણો, જો જિંતરશેં શાચી રાખે વાંચા; પરીત

કરીએં શાચેશું, જો બોલે શોઈ નિભાવે; તો શાચે શાહેબ ભેહેશંત દેણં કીઆ, પંણ પરીત કરે શો પાવે. ૪ ચલણીં ચલીએં ગુંના ન કરીએં, ઈમાંન રાખો શાચા; ઉતંમ ચલણીં એહી જાંણો, જો શાચી રાખો વાંચા; ચલણી ચલીએં ઉદંમ કરીએં, શો વીચારીનેં કરનાં; કે ગુનાં ન હોવે જિશમેં રભકા, રભશેં તો શહી દરનાં. ૫ જો કોઈ શાચે પંથ ચાલે, શબ કોઈ ઉશકે પંથમેં આવે; શાચે પંથકી એહી નીશાંની; જો શાચા પંથ શબકે મંન ભાવે; અલાહ એક જાંણો શિરજંન હાર, મોહંમદ જાંણો અલાહકા નબી; નબીજી કે પીછે શાહેબ ખિલાફત, શચ કર માંનો મુરતજા અલી. ૬ શાચા નબી હે દોશત ખુદાકા, ઔર શાચા તો હે ખોદાવંદ આપ; શાચા બોલનહાર કું પનાં ખુદાકી, ઉશકું કુછ ન પોંચે શંતાપ; શાચા કિલાવે દોશત ખુદાકા, શાચે પર શદા હે રેહેંમત રભકી; શાચા ખુદાકું હાજર બુજે, કે ખુદા હે દિલમેં ખલકત શબકી; ૭ તાજંગી મૌમિંનકી શાચશેંથી હે, એ કલાંમ તું શહી શચ કર માંન; શાચશો ઈમાંન શાચા જાંણો, ઔર શાચશો તાજંગી નિશાંન; અલાહ એક મોહંમદ નબી, મૌલા અંલી હે નબીજી ઠાંમ; ઐશ રીત ઈમાંન લેઆઓ કરો કબુલ; એ હે હુકંમ કલાંમ. ૮

બએઆંન ભિરાધરી.

ભાઈ વએ તેરા જાંણો, જો કુછ તુજેં દેવે માલ; નહીં ભાઈ વએ હે તેરા, જો હોવે તેરે બાપકી આલ; દુનિઆંમેં દોશત વએ જાંણીએં, જો કરે માલકી મદદ; દુનિઆંકી મદદ માલ હે, આપ અંમલ છોડાએશી અબદ. ૯ ભાઈ વએ તેરા, જો શખતીમેં રહે તુજ શંગ શંગાત; નંહી

ભાઇ વએ તેરા, જો હોવે તેરા હંમજાત; ભાઈ વએ તેરા, જો કઠંન વેલા તુજેં આવે કાંમ; નહીં ભાઈ વએ તેરા, જો માં બાપ જાએઆ ધરેઆ ભાઈ નાંમ; ૧૦ ભાઈ વએ તેરા જો તુજકું ચાવે, ઔર બતાવે નેક કાંમ; નહીં ભાઈ વએ જો નશલ બાપકી, ઔર ડુબાવે તેરા નાંમ; તો ભાઈ શોઈ જામેં ભાવ એશા રહે, જો કરે હકકી રાહા નુંમાઈ; જો દુનિઆં લાલચ ખુદા ભુલા દે, શો હે દુશમંન વો નહીં ભાઈ. ૧૧ ભાઈ તેરા ઉશકું જાંણો, જો હરદંમ કરે નેક નશીહત; બુરે કાંમશેં શદા બંચાવે, જિશ બુરાઈશેં હોવે ફજીહત; તો દુનિઆં મોહબત શદા બુરી હે; એહી ફજીહત ઔર ગુંમરાઈ; મોહબત મૌલાકી રાહા શીધી હે; જો બતાવે શો શાચા ભાઈ. ૧૨. બિશ જમાંનેંકે ભાઈ એશે, જો ભાઈઓંકા એબ ઢુંઢન હારે; એબ દેખ રૂશંવા કરે, ઔર શુંનાવે લોક શારે; ભાઈ ઓંકા એબ ઢુંઢે ભાઈ, એશી વેલા જાજો; તો પર લોક એબ ઢુંઢે, શો અચરત નહીં માંનો ૧૩.

દર બએઆંન ફજીલત અદબ.

અદબ શિખાઓ, અપને એલ ઔર અઈઆલ; તો નશા શાહી બખશાં, અપનેં બાલ ગોપાલ; અદબ શિખા એઆ જિંનેં, અપનેં પુત ઓર ધીઆ; તો શઈ બાત નશા લે, ઉનુંકું દીઆ; ૧૪. અદબ મરદકા, શો ભલા હે જાંનો, બેઅદબકે શોંનેથી; અદબ ભલા હે પેહેછાંનો; અદબશેં જિંનેં કીઆ, પર દિલ ખુશીઆલ; એ ભલા હે ઉશથી, જો બેઅદબીશેં દેવે માલ. ૧૫. મરદકા ગિરેણાં અદબ હે, જીઊં ઔરતકું શોંના રૂપા

શંનગાર; એ શુંનકર મંનમાંહે રાખો, ફરમાએઆ શાહેબે જુલફકાર; અદબ ચલીએં અદબ બેઠીએ, અદબશેંથી કરીએં કાલ; જે કોઈ દખે જે કોઈ શુંને, શો તુંમ શેંથી હોવે ખુશીઆલ. ૧૬. શોંનાં હુંઢંનેશેં હે એ ભલા, જોઆપ કાજેં હુંઢે અદબ; કે શોંનાતો દુનઆંમાંહે રહેશી અદબ મિલાએશી અપનાં રબ; અદબ એ જો આપકું બંદા જાંને, ઔર ાશરજંન હારકા હરદંમ જંપીએં જાપ; એશી ચલણીં જો કોઈ ચલેઆ, ઉંને પાએઆ શિરજંન હાર આપ. ૧૭. અદબ મરતબા બૌત બડા હે, જેશા અદબ તેશા નશીબ; બેઅદબકું કોઈ નંહીં ચાવે, બાઅ દબ રહે શબકે કરીબ; તો શબ ખલકતમેં આપ ખાલક હે, એશા શંમજ કરીએં અદબ; બેઅદબ નંહી રબકું પાવે; બાંઅદબને પેછાંનેંઆ રબ. ૧૮.

દર બએઆન તારીફ શખાવત.

જાહેર કરણીં શખાવતમેં, અપણીં દૌલત ઔર પુંજી; એ ભી હે શુંકર ખુદાએકા; દિલમેં શહી કર બુજી; છિપાં ણીં નાંહી ભાઈ, જો નેઆંમત દીતી દાતાર; એ ભી શું કર નેઆંમતકા, બૌત હુઆ શુમાર. ૧૯ શખાવત કરો જો કુછ પાએઆ, આગંમ ચિંતા કરણીં નાંહીં; એ કાંમ તેરા હુઆ શહી, જો કુછ દીઆ રાહે ઈલાહી; જો કુછ પાએઆ શો ઉડાએઆ, રબકી રાહાકા કીઆ કાંમ; કાલ કરૂંગા ઈઉં નાં કહેનાં, કાલકા કેશા લેનાં નાંમ; ૨૦ ખેર જો દેંણાં શો, ખુશિઆલ હો કર દેંણાં દિલ ભીતર; હંશ મુખ હોકર ખેર દેવે, તો દોંનાં પાવે અજર; જો હંશ મુખ દેવે, ખેર ખેરાતકા માલ; આછી રીત ભાંત જીઊં, લેનેં વાલા હોવે ખુશિંઆલ. ૨૧. જો એશાંન

કરે ઉશેં બખાંને, ઉશકા એ વિચાર; જો દેણાં શો મંનવાર કર દેણાં, તો ભલા કહે શંશાર; મૌલા ફરમાવે કે દેણાં ઈઉં, જીઉં પર દિલ ખુશીઆલ હોવે; જો પર દિલ કુડા કર દેવે, તો અપનાં દેનાં ખોવે. ૨૨. ઉતંમ માલ વએ જાંનો, જો ખરચેઆ જાવે રાહે ખુદાએકે કાંમ; લાખ દો લાખ ઉતંમ નહીં, ઉતંમ વએ કોડી જો દીજે ખુદાએકે નાંમ; બૌત ખાએઆ બૌત ખરચેઆ, બૌત બડા ગંર કીઆ; એ માલ શબ ધુલ મિલાએઆ; ઉતંમ વએ જો રાહે ખુદાએકે દીઆ. ૨૩. જો કુછ ખટો કમાઓ ખુદાએશું પાઓ; બૌત ઉશેં બાંટજ દેણાં; થોડે મિંને આપજ ખાઓ, રબકું તેરેશેં હે હિશાબ લેણાં; જો નેઆંમત ખુદાનેં બંદેકું દીતી, તો બંદા દેવે રાહા ઈલાહી; થોડે મિંને આપ ગુજરાંનેં, તો લેખે વેલા છોટકા પાઈ. ૨૪. કરીંમકા શાએઆ તો શબ કોઈ ચાવે, શબ કોઈ કરે ઉશેં દોઆ શદા; તો નિત નિત ઉશકા ભલા હોવે, ઉશ ઊપર કરંમ કરે ખુદા; કરીંમ વએ જો આપ થોડા ખાવે, આરકું ખિલાવે બૌત; એ બડાઈ શબશેં નેઆરી, ઓશ બડાઈકું નહીં આએશી ફૌત. ૨૫. શખી ખુદાકું નિજીક ભાઈ, શખી તો હોવે ખુદાકા હબીબ; શખીકું શબ કોઈ દાતાર કહેવે, શખીકા તો હોવે બડા નિશીબ; શખાવત કીએશેં બરકત હોવે; શખીકા ગર હોવે બૌત આબાદ; જીઉં પારશથી શોંનાં હોવે, તીઉં શખાવત દોલતકું કરે જીઆદ. ૨૬. લેઆઓ જો કુછ હે તુમારે પાશ, ખુદાહેકી રાહામેં દેણાં શબ; તો ખલકત તુજે નેક બખાંને, ઓર તુજ ઉપર રાજી હોવે રબ; જો માલ ખાશા નેં અંત પિઆરા; શો લે ખરચો ખુદાએકે કાંમ; તો કાદર તુજ

પર કરંમ કરે, ઔર દુનિઆંમેં રહેવે તેરા નેક નાંમ. ૨૭ જતીંમ લડકા જો કોએ ખુદાએ કારંન પાલે; ઔર આપ શિર લેવે ખરચ ખાંનાં; રાજંક તો રોજી દોનોંકું દેવે, પાલણેંકા તો શબ હે ભાંનાં; ખરચ ખાંનાં પારકા, આપ શિર લેવે નો શખી દાતાર; તો ઉશ દાતારકી રોજી અદકી હોવે, ઔર ઉશકી ભી રોજી દેવે શિરજંન હાર; ૨૮. જઈફકા હથીઆર પુકાર હે, શબ આગલ વએ કરે ફિરીઆદ; જો કોએ ઉશેં દુખ દેવે, તો ફિરીઆદ કર આવે અપનાં દાદ; જિશેં જોંર નહીં બાંહાં બંધવ નહીં, નહીં ઉશેં માલકી પુશતી; જે કોઈ ઉશેં દુખ દેવે, તો ફિરીંઆદ કરે ઔર કેઆ કુછ હોવે ઉશાથી. ૨૯. જઈફ નો હોવે જાતશેં, કે જઈફ હુવા હે બિંન માલ; તો અદકી બડાઈ હે આપકી, જો જાઈ પુછો ઉશ જઈફકા હાલ; આપશેંથી જિશેં જોર થોડા, ઉશશાથેં બાત હોઈ એં નરંમ; જીઊં જાંણો તીઊં કરો ભલાઈ; તો તુંમ ઉપર અલાહ કરે કરંમ; ૩૦ શખાવતકા ઈકબાલ જાંણો, જો બખશીશ કરો મંન વારી; કે જિશ કિશીશેં રિઆત કરો, ઉશકી બાત કરો દિલદારી; શખાવત કીએશેં એ ગુંન હે, જો હોવે કિશીકા દિલ શાદ; તો મંનવારશેં હોવે શાદી અદકી; એ નુકતા શુંનકર રાખો જાદ. ૩૧ શદકા ખેર ખેરાત જાંણો, જો કુછ દેઓ ખુદાએકી રાહા; જો લેણેંવાલે પર મિંનત છોડો, તો શવાબથી હોવે અદકા ગુનાંહા; જો ખેર કરો ખુદાએ કારંણ; ઔર જો કુછ દેઓ ખુદાએકે નાંમ; તો લેનેંવાલે પર પાડ ન છોડો, તો શુધરે તુંમારે આકબત કાંમ. ૩૨. બાત હાથ ખાંણેપર પડે, તો બરકત અદકી આવે; થોડ ખાંણેમેં

બૌત શંતાખે, જો એક બાશંનમેં ખાવે; ચાર જંને એકઠે બેઠે, જો મિલકર ખાવે તાંમ; તો તિંનકે હિશે ચાર શંમાવે શબકા હોવે કાંમ. ૩૩ કાફર શખીકું ઉમેદ જિંનત, મુશલ માંન બખીલથી હે અદકી; કે જો શખાવત બદલે ઈમાંન પાવે, એ શખાવત કરે ગુંન ઉશકી; મુશલમાંન બખીલકું દુનિઆં લોભ, કિશી અંમલથી ખોવે ઈમાંન; તો જિંનત વએ કાંહાંથી પાવે, જો મુશલમાંનથી હુઆ નાં મુશલમાંન. ૩૪. ફકીર શખીથી માલદાર બખીલ, જાંણો હે અદકા ભીખારી; કે ફકીર શખી મંન હિંમત વશો, માલદાર બખીલનેં હિંમત હારી; ફકીરકી હિમતશેંથી દૌલત ભાઈ, બખીલકી દૌલત નહીં એ હે ધુલ; હિંમત બાંધો દૌલત પાઓ; એ ફરમાએઆ આપ વલી મકબુલ. ૩૫

મજહમત ભખીલકી.

માલદાર જો બખીલ હુઆ, તો બખીલી હે ઉશકું આજાબ; જેશા આગલ રાખા ખાંણાં નેઆંમત, ખાંણે ન પાવે ખાંણાં શૅંતાબ; જો નેઆંમત મૌલાનેં બંદેકું દીતી, તો ખાવે ખરચે જીઊં હે ફરમાંન; જો ન ખાવે ન ખરચે છોડ મરે, તો દોનોં જહાંનમેં હોવે પિશેમાંન. ૩૬. માલ બખીલકા પથર જેશા, ન આએઆ ઉશકે કુછ કાજ; ન આકબત કેરી વાટ શંવારી, ન ખા એઆ ન પીઆ ન કીઆ રાજ; બખીલ કંમાવે ઐાર ધુ તારે ખાવે, ઉશકે નશીબ વએ હુઆ પથર; કે લેખેવેલા વએ પુછાએશી, એ શુંન ખરચો કીઊં અહંમક હોતા હે શુંનકર. ૩૭. જિશકા હાથ ન હોવે ગુશાંદ, એ ભલાહે ઉશથી કે જિશકા દિલ ન હોવે કુશાંદ; હાથ તંગથી

કોએ શાંદ ન હોવે, જિશકા શીના તંગ; શો આપ ન હોવે શાંદ; આપ દિલ શાદ કરણેશેંથી પરદિલ શાંદ કરણા એ હે ભલા; દિલ કુશાંદ કરો શબદિલ મંનાઓ, કે શબ દિલ મેંને હે આપ અલાહ; ૩૮. ાજશ કિશીકા હાથ તંગ હોવે, ઉશકા શીનાં ભી હોવે તંગ; કે દિલ ઉશકે ગુશા બોત ભરા રહે, શબ શાથેં કરે વએ જંગ; તો દુનિઆં લોકુંશેં હે લડતા, કે લાલચ ગંણીં હે તંગ દશાત; ઉશેં દોલત બડી ઓર દિલ કુશાંદ, જો દુનિંઆં નાં કુછ બુજે વશાત. ૩૯ ભખીલ કુછનાં ખેર પાએશી, પાએશી ગંજ બ ઈલાહી; રાહે ખુદાકે કુછ નાં ખરચેઆ, ઉંમર શારી દુંનિઆં જંમાઈ; હએઆતીમેં રભ નહીં પિછાંનેઆ, દુનિઆં શેં મરકર પાએઆ આજાબ; મૌલા ફરમાવે ચેતો ભાઈ કરો શખાવત કાંમ શવાબ. ૪૦

બએઆન લાલચ.

જિશેં લાલચ ગણી, શો ન શંતોખે કિશી હાલ; બોત દૌલત એતી પાવે, જો શારી દુનિંઆંકા ભી પાવે માલ; તો ભી લાલચીકી આંખાં નહીં ભરે, ભરણેંકા નહીં હે શુલ; ઉશકી આંખાં તબ ભરે, જબ પડે ગોરકી ધુલ. ૪૧ મરદકી ખોઆરી લાલચશેંથી, કે લાલચી હે નિત ભીખારી; કે લાલચશેં થી ઇજત જાવે, આવે ઉશેં બોત ખોઆરી; લાલચીકી કોઈ બાત ન માંને; શબ જાંણે ઉશેં હીંણાં; શાત પીડીકા નાંમ ડુબાવે, ભઠ પડેઆ ઉશકા જીંણાં ૪૨ લાલચીકી લાલચ જાંણો, કે લાલચીકું કરે હે કંતલ; કે આપ હાથ આપ હલકા હોવે, ખોવે દુનિઆં ધીંન

લાલચ બદલ; કે વિઆજ લાલચ પઈશા ઔરકું દેવે, જો વએ ફેર નાં દેવે તો દુનિંઆં ગઈ; જો લડે તો જી વ ભી જાવે, ઔર આકબત ભી ઉને ખોઈ શઈ. ૪૩. મંનકા દુખડા લાલચ હે, ઉશ મંન કબી ન હોવે શુખ; જો લુકમાંન હકીંમ આકર ઇલાજ કરે, તો ભી ન જાએ શી દુખ; મંનકા દુખડા એ હે, જો બૌત મોહબત દુનિ આં બડાઈ; ઇશકા ધારૂ લાલચ શટંણીં, શો પીર કાંમ લથી એ પીડા જાવે ભાઈ. ૪૪. હલકા હોવે લાલચી, પંણ વએ તો નહીં જાંણે એ બાત; લાબચ ઉશેં હલ કા કરે, કે ધંધા કરાવે દિંન ઔર રાત; ઇશ દુનિંઆં ધંધે બુડા હુઆ, તો ભી દુંનિંઆં ન આઈ કુછ હાથ; અબ ચેત ધંધા એશા કર લે, જો તું ઉઠ ચલે તો આવે તેરે શાથ. ૪૫. તીંન શંએ હલાક કરંનહારી, જિશ જિંને વએ આઈ; વએ તો બૌત હલાક હુઆ, ઔર આકબત ઉંનેં ગંમાઈ; એક બખીલી ઔર લોભ ગંણેરા, ઔર નેક અંમલથી ભાજે; ઉશકું તો શહી દુબા જાંણો, એ બંદકું નહીં છાજે. ૪૬. જો કોઈ કિશેં દેવે, ઉશકી વએ બૌત કરે વખાંણ; જો ઔર લેંણેંકું વખાંણ કરે, તો ઉશકું તું લાલ ચી પિછાંણ; જો કોઈ કુછ દેવે, તો શુંકર અલાહ આગલ કરીએં; બંદે આગલ ન વખાંણીએં, લાલચ મંન ન ધરી એં. ૪૭. દુનિંઆંદાર શબ મંન દુખી, ઓખદ એ જો લાલચ છોડો; દિલકા વાંણ તુફાંન હે લાગા, કિનારે તર ફ મોહોરા મોડો; જિંને કિનારા પકડા ખડા, ઔર છોડા શ બ લોભ જિંજાલ; ઉશ મંન દુખ કબી ન આવે, પલિ પ લિ અદકા હોવે ખુશિંઆલ. ૪૮. લાલચિ લોભિ બખીલી છોડો, કરો બંદગી શખાવત કાંમ; બુરા અંમલ તો નાંમ

દુખાવે, નેક અંમલથી રહેવે નેકિ નાંમ ; નેકી શો પહેછાંન
ખુદાકી, કે શબ દિલ મિંને હે હકિ શુભહાંન; એ શમંજ શબ
શેં મુરવત કરો, તો તુંમશેં રાજી રેહેવે આપ રેહેમાંન. ૪૯.

દાશતાંન મનકા.

આપ મંનકા કહેઆ ન કરીએં, તો બોત રાહાતજ હો
વે ; એશા કાંમ જો કોઈ કરે, શો અપની બલા ખોવે ; કે
મંન તો લડાઈનેં શખતી ચાવે, જો ન કરે તો શુખશું શો
વે ; બડા નશા તો એ હુઆ, ઔર ખુદા ઉશ ઊપર મોહોવે.
૫૦. તુજ મંન હે અભેમાંન ગંણાં, મંન તેરા ઉશ પીછે
જાએ; અભેમાંન શેતાંન દોએ દુશ્જિંન, તેરે મંનકું બો
ત દોડાએ; જો અપણીં ભલાઈ ચાઓ, તો મંન અભેમાંન
છોડી બેઠો ; રભિશેં દરો બુરા કાંમ ન કરો, તો જિંનત મિ
નેં શાઈ પેઠો. ૫૧. જબ મંન તેરા તેરી ગરદંન ચડે, ઔર
જીંઊં ચાએ તીંઊં દોડાએ ; જબ તુજ ઊપર ઉંનેં જોર
કીઆ, તબ તું ઉશકું હકરેંથી દંરાએ ; કહો એ મંન મે
રા એ રાજ ભી તેરા, જબ તક ઓિશઁ દુનિઆં વાંશા; કાલ
મર જાએશી માર ખાએશી, ભેહેશંતથી જાએશી નિરા
શા. ૫૨. દુશમંનકે જો તાબે હોવે, વએ આખર શાઈ હોવે હ
લાક ; ઓિશ મંનકા કહેઆ જો તું માંને, તો તુજે હલાક કરે
એ નાપાક; એ મંન દુશઁમંન હે ઓિશ મત નાં ચાલો, ચલો
જીંઊં હે હુકંમ રભિ ; તો દુનિઆં ધીન શબ ભલી હોવે,
તુંમશેં ભાગે બુરી ભલા શબ. ૫૩. અકલમંદ દુશઁમંન ભી
ભલા ઉશથી, જો દોશત હોવે અંણ શમંજ; કે અંણ શંમ
જ દોશતથી, બોત આજારપોચે તુજ; મંનવા તેરા તું દોશ
ત જાંણે, પણ એ હે અણ શંમંજ નહીં ઓિશેં બુધ; વએ

કાંમ કરશી તું પશતાએશી, ચેત શંભાલ તું અપની શુ
ધ. ૫૪. દુશંમંનકું બદલા દેતે, ઢીલ કરે હે તો તું ફતેહ અપ
નીં હે ગંમાવે ; દુશંમંન કરે શો તું શોહેવે બદલા ન દેવે,
તો દુશંમંન તુજ ઊપર ફતેહ પાવે ; એ મંન તેરા દુશંમંન
હે, તુજે જીંઊં ચાતા તીંઊં હે દોડાતા ; બદલા દેનેં કર
તા હે ઢીલ, વએ હંમ હંમ અધકી ફતેહ પાતા. ૫૫. આપ
નફશથી જે કોઈ ભાગે, તો લોભ લાલચ ઊશથી જાએ ; કે
વએ તો શોવે આરાંમશેં, ઔર વએ કભી દુખ ન પાએ ;
છોડો ભાઈ લોભ લાલચ, ઔર છોડો શબ મંનકા ચાવા, તો
રબિ ફરમાવે કે ઉશ બંદકું, મેં દઊંગા જિંનતુલ માઆવા
૫૬. ભાગણાં તેરા તુજ નફશશેં, શો નશા તુજ ભખશે અ
દકા, ઊશથી તું આપ બંચા કર ભાગ, તો તુજે ન લાગે જ
ખંમ ઉશકા ; વાગથી ભાગા નેં તંન બચાએઆ, તો દુનિ
આંમેં દાએ દિંન કરશી કરાર ; તીઊં આપ નફશથી જો કોઇ
ભાગા, ઉંને અપનીં બેડી ઉતારી પાર. ૫૭. ઐલંમ ઊપ
ર જિંનેં અંમલ કીઆ, વએ પાએઆ અનંત ભલાઈ ; કિ
શી ભલાઈકું વએ નાંહી પોહોંચા, જિંને આપ મંન અંમલ
ચલાઈ ; જો ઐલંમશેંથી અંધા હુઆ, ઔર આપ મંન
કીઆ અગુઆ ; કે જીઊં મંન ચલાવે તીઊં ચાલે, તો મં
ન લે વહાં દાલે જહાં હોવે કુઆ. ૫૮. નશીહત દુશંમંનકી
મત શુંનો, ભાગો ઉશથી નિત દુર ; દુશંમંન જો કુછ નશી
હત કરે, શો શંમજો કે હે મકર ભરપુર ; તો ઐશ મંનકા
કએઆ ન કરો, એ હે તુંમારા દુશંમંન ; ઐશ દુશંમંનકું આ
પ વશ રાખો, તો આરાંમ પાઓ આખરત દિંન. ૫૯. જા
હાદ કરનાં કાફરશેંથી, એ કલાંમમેં હુકંમ હે રબિકા ; તો બ
ડા કાફર હે નફશ અંમારા, શઈ જુજો બંદે શબકા ; તો જિશ

બંદેને નફશકું મારા, ઉંને ફતેહ પાઈ દોનું જાહાંન; જો કોઈ તાબે મંનકે રહેઆ, તો દોનું જાહાંનમેં હુઆ પિશેમાંન. ૬૦

શંરંમ હલીંમીં નંમણી મીઠી જુબાંન.

તેઆઈ ઈમાંનકી શંરંમ હે, વફાદારી તેઆઈ ઔર; ઔ ર તેઆઈ શખાવત જાંણો, એ તીનુંશેં ઈમાંન બેઠા ઠોર; જો શંરંમ થોડી તો ઈમાંન ઓછા, એશોઈ લેખે લેખા; પંણ તીનોં લછંન જિશ મિંને નંઈ, તો ઈમાંન ઉંને કેઆ દેખા. ૬૧. શંરંમ મરદકા શતર હે, જો એબ ઉશ મરદકા ઢાંપે; ઉશ કા એબ કોઈ નાં કેહેવે, જો શંરંમ કરે વએ આપે; જો બુરા અંમલ કરતે શંરમાએઆ, ઔર પશતાએઆ અપનેં જી આ; તો ઉશકે એબ ઊપર પરદા, ઉશકે શંરમનેં કીઆ. ૬૨. હલીંમી મરદકી, ઉશ મરદકા શઈ જાર હે; કઠંન વેલા માંએં હલીમીં; ઉશકી મદદગાર હે; જા જાલિંમ હાથ જો કોઈ પડે, ઔર નરંમીશેં બાત આખે; તો જાલિંમ હાથથી વએ છોટકા પાવે, હલીંમીં ઉશકી શંરમ રાખે ૬૩. મરદ કા જંમાલ હલીમીંશેંથી, હોવે રોશંન ઉજાલા; જો કોઈ ઉશકું દેખે, શો આપ જીવ હોવે ખુશિંઆલા; નરમીં નેકી જો ઉશમેં આઈ, તિશથી ખુબી દીશે શબકી નજંર; જા લિંમ જેશા દેવ દીશે, જો હોવે શુરત ચાંદ ભદર. ૬૪. જો શ બુંશાથેં નમીં ચાલે, નેં ઉતંમ ઠાંમ બિઠાવે; શબથી આપ નીચા બેઠે, તો ઔત બડાઈ પાવે; નંમી ચાલે શો બડાઈ પા વે, નંમણી શબુંકું પેઆરી; તરાજુ પલે જો હોવે નંમે, ઉ શેં લેવે દુનિઆં શારી. ૬૫. મરદકા મરતબા બુલંદ હો વે, જો કરે વએ ઔત નમંણીં; જો હાથ પર શલાંમકું નંમે, ઉશે કેહેવે બાંહાં જિંમણીં; પર નંમેશેં એ બાંહાં હુઈ પિ

આરી, ખાંણેં નેઆંમત બીચ ગિઓશેં ગતી ; જો પર નંમે
શો નેઆંમત પાવે, આપ મંન બડાઈ ન રાખે રતી ૬૬. બો
ત ઉમરોહો ઉશકી હોવે, જિશ દિલ શખતી હોવે થોડી ;
નેકી ઉમરોહો ઉશકી રેહેવે, જિંનેં શખતી કરની છોડી ;
શખતી છોડો નરમીં કરો. જેશા નરંમ હે રેશંમ હીર ; તો
મુંજથી રેશંમ બોત ઠેરશી, ગિઓશ પટંતરે શંમજો વીર. ૬૭
કોંમલ દિલ અપનેંકું રખનાં, જીઊં કોંમલ હરેઆલી કંવ
લા ગાંશ ; ગરદંન કશ કઠિંન નહીં હોંનાં, જીંઊં જાડ બડે
વંન વાશ ; જબ હોતા તુશાંન જોરકા, તબ તરૂ શખત ગિ
રિ ગિરિ જાએ ; કોંમલ ગાંશ ખુશ લેહેરાં લેવે, પવંન ઉશેં
ન શકે ગિરાએ. ૬૮. કોંમલ દિલ તો એશા રખનાં, જે
શા કોંમલ મશકા તુપ. જિશ નેઆંમતમેં તુપ હે મિ
લતા, ઉશમેં લિજત હોતી હે અનુપ ; જીઊં ખાંણેંમેં ગી
લિજત દેતા, તીઊં કોંમલતાશેં લિજત પાવે તંન મંન; જો
શંગ દિલી હો શખતી કરતા, ઉશકે બોત હોવે દુશાંમંન. ૬૯
કલાંમકી નરંમીશેંથી, દિલ હે આછા કેદમેં આતા ; જીઊં
હીર નરંમ બંધનકું આછા, તીઊં નરંમ કલાંમશેં હે દિ
લ બંદાતા ; મુલકકા બાદશાંહ જો ચાવે, તો રઈઅતકા હાથ
પાઊં બાંધે ગરદંન ; પણ દિલકું નાં બાંધિ શકે, દિલ શો
બાંધે જો બોલે મીઠા નરંમ વચંન. ૭૦. નરંમ કર ભાઈ બો
લી અપણીં, તો તુજેં દોશત કર બુજેં શબ ; નરંમ બોલનાં
વએ કો શીખે, જિશ ઊપર કરંમ કરે આપ રબિ ; નરંમ બો
લે શો શબ મંન પેઆરા, એ ફરમાએઆ હજરત શાંહ;
જો હે હિદાએત કરનેં હારે, હકીકત જિંનેં બતાઈ રાહ. ૭૧
નરંમી કરીએં શબ ખલકતશેં; તો શબ હોવે તેરે દોશત
દાર ; પંણ આપ કોંમકી દોશતી ભલી, જિંનુંશેં મિલનાં હે

હરબાર; ખેશં કોંમ કબીલા અપનાં, હોશતી ભલી ઔર શં ગાત; તો નિત નરમીં કરો ઉનુંશે, જિંનુંશેં મિલનાં હે દિંન આર રાત. ૭૨. જો હુઆ મીઠ બોલા, ઊંનેં નેઆંમત બડી પાઈ; મીઠી જીભ તો ઉશકી હોવે, જો હોવે મકબુલ ખિલાહી; શબ્બુ સાથેં જો મીઠા બોલે, તો ખલકત દિલ પતીજેં; તો શબ દિબ ભીતર હે કિલતાર, શો હકં શુભહાંન ઉશથી રીજેં. ૭૩. જીભ મીઠી હે પુંજી તેરી, હોવે શઈ શબ ભાજાર; કે મીઠી જીભથી અદકા હોવે, વેપારીકા વેપાર; દુનિઆં ભાજારમેં મીઠા બોલો, તો શબ દિલ તેરે હાથ આવે; તો શબ દિલ મિંને વશે શાહેબ રાજા, ઉશકું તું શઈ પાવે. ૭૪. જો મુરવત અદકી ચાવે, તો શબકી બડાઈ રાખે; નંમી ચાલે નેં મીઠા બોલે, નરમીશેં બાત આખે; શબ કિશીકું મોટા જાંણે, આપ હોવે નિમાંણાં, તો નેક ખશલત ઉશ મિંને આઈ, શત ધરંમ તો ઉનેં પિછાંણાં. ૭૫.

દાશતાંન જાહેલુંકા ઔર બેવકુફુંકા.

જાહેલુંકી કિરિઆ શો અદકી, કરે ઉંનકું ગુંમરાઈ; વએ આપ ભી દુબા ઔર શાથી દુબાવે; જિંનકું ઉનેં કિરીઆ શીખાઈ, જાહેલ હલાલકું હરાંમ કેહેવે; ઔર પાકકું કેહેવે નાપાક; એશી રીત કિરીઆ કરે, જો આપકા ધીન મિલાવે ખાક ૭૬. જાહેલ વએ જિશેં ખિલંમ નાંહીં, ઉશકા હે પરદા ચુપ રેહેનેં માંહીં; જો બોલે નહીં તો હે જાહેલ, પિંણ ઊશકી જાહેલી કોઈ જાંણે નાંહીં; જાહેલ વએ જિશેં નહીં મારફત, બિંન પિછાં નેકી વએ કેહેવે બાત; તબ લિખનેં વાલે ફિરશતે લિખે, કે મારફત નહીં ખિશકી જાત. ૭૭. અકલમંદ લડકા ભલા

ઉશથી, કે જો જાહેલ હોવે બુડા, કે અકલમંદ લંડકા દરીઆ પાર જાવે, જાહેલ બુડા શો શહી દુઆ ; અકલમંદ વએ જિશેં મારફત હોવે, જાહેલ વએ જિશેં નહીં પિછાંન; ૨ ભિ દરગામેં બડા નહીં માલ ઔર ઉમરો, વહાં વડા વએ જો હોવે શુજાંન. ૭૮. જિશ મુલકકા બાદશાં અહંમક હોવે, વએ મુલક શિતાબી જાએ ; કોઈ છીંન લેવે જા ઉજાડ હોવે, હર તરેહશેં બદી દિખાએ ; તુજ ગટમેં તું હે બાદશાં, અહંમક હે જો માંને મનકા કહેઆ ; તો પાપ લોભ આવં તુજ ગટ બેઠે, તો એ મુલક તેરે હાથથી ગએઆ ૭૯ શાચી બાત નશીહત શુંનતે, જો તું આપ મંન ગુશા ખાવે ; તો તેરા ગુશા તું જાંણ, કે તુજ ઊપર બુરાઈ લાવે ; શાચા શુધા જો કોઈ કેહેવે, તો ગુશા ન કરીએં અપણેં મંન ; શાચી બાત શુંનતે જો તું ગુશા ખાવે, તો તું હે અપનેં જીવકા દુશંમંન. ૮૦. જો ઊંધા શમજે નેં ઊંધા વિચારે, જો કુછ ઉંનેં શુંનેઆ ; તો મોતકી કડવાઈ ભર ઉંમર ચાખી, શઈ બીચ ઋિશ દુનિઆં; જો કોઈ બાત ઉશેં ભલી કેહેવે, તો વએ જાંણે કુ એ હે બુરી બાત ; ભલીકું ભી બુરી જાંણે, આપ દિલ કુડે ઈઊં દિંન રાત. ૮૧. રેજાલુંકી દોલત જાંણો, કે હે આફત લોકું ઊપર; કે રેજાલા શિરપર હાકંમ હોવે, ઉશથી ભલા શિર પર ડુંગર; કે ડુંગરકું તો બોજ ગણેરા, ઉશ નીચે મરીએં કોઈ ન જાંણે; કે રેજાલેકું બોજ નંઈ, શબ આગલ ફજીહત કરે રંજાડે. ૮૨. હાકંમ હોંણેકી મશાતી બડી, શંશાબ પીએશેં હે અદકી; શંરાબ પીએ બુરા કાંમ શુજે, તેશી બુધ ભી હોવે ઉશકી ; મદ પીએ મતવાલા હોવે, ન પિછાંને આપ ગુંન ઔર જિઆંન; નીચ હાકિંમ હુઆ

આપ બિઆંન હુહે, ઉશકા અગુઆ હુઆ શેંતાંન. ૮૩. જો બાતંનશેં તુજે રાજી કરે, ઉંને તુજશેં બડા દગા કીઆ; એક જાહેલ કશંણી કરતાથા, શેંતાન આવશલાંમ રભિકા દીઆ; શાથ ગધા લાએઆથા, કે ચલો મેહેરાજ એ ભેજી હે શવારી; વો રાજી હો ચડા શારા શોહેર ફિરાએઆ, બા તંન રાજી હોણંકી એ ખોઆરી. ૮૪. આલંમ લડકા કાજી કાથા, મુખ મુર ગિરાથા અંધ નિરંધ; શેંતાંન આવ શલામ રભિકા દિઆ, ઉશ હાલતમેં ભી પિછાંનેઆ ફંદ; શેંતાંન દુશંમંન આલંમુંકા હે, પર વાહાં ઉશકા નહીં ચલ શકતા હે જોર; જાહેલકું તો એશા લુંટે, જેશા ઉજાડ વંનમેં લુંટે ચોર. ૮૫. જાહેલ તું મત હોનાં ભાઈ, જાહેલકું કુછ નહીં નશા ભલાઈ; વએ નાં દુનિઆંમેં ઇજત પાવે, ન આકબતમેં કોઈ ઉશકા શખાઈ; જો ચાઓ ખુબી દોનોં જહાંનકી, તો શુંનો ઇલંમ એક ધીઆંન; નિત નિત મિલો જા ઇલંમ મજલશમેં, જિશથી પાઓ ઇલંમ ઇરશાંન. ૮૬.

દર બએઆંન ખુબી ઇલંમકે ફરમાતા હે.

શરદાર ઉંમતકા વઈ, જે કોઈ ધીંન મશલા જાંણે, હકકી શાહા ખલકતકું બતાવે, શાચ જુંઠ જુદા પિછાંને; ટોલે જિંને બડા વએ, જિશે ઇલંમ ધીન શબ આએઆ; વએ તો ટોલેકા ગોવાલ જાંનો, જિશે ઇલંમ નંઈ શો ઢોર ગણાએઆ ૮૭. ધીન જિંનેં રૂખ ના પડે, જો આંલિમ શબ મર જાએ; શમંદર જિંને હે બેડી, શો મલાહા બિંન કોંન લંગાએ; કિતાબ ભેજા રબિનેં, આલિંમ કરે વિચાર; જો મુરખ હાથ માંણક પડે, તો ખોતે ન લાગે વાર. ૮૮ ઇલંમ જાવે જો મર જાએ; જે કોઈ હે ઇલંમ પડા;

મુશકિલ નહીં જો હે શંમજંણ હારે, ફેર પડે કરે અિલંમકું ખડા; જિશ શીંને ગિનાંન વએ નાં હોવે, તો મુશકિલ કોંણ કરે અિલંમ વીચાર; તો શંમજો મુખ પાટિ વિદ્આથી એ ભલા, જિશકે શીંને ગિનાંન દિઆ કિલતાર. ૮૯. આલિંમ મરતબા જાહેલ ઊપર, જીઊં ચાંદ ભદર નેં શહુ તારે; પુરે ચાંદ શબિ તારે છોટે, દેખો તેશા કરો શુમારે; આલિંમ જેશા તારૂ ધરિઆ, અપિ લંગે ઔર શાથી લંગાવે; જાહેલ પથર ધરીઆ પેઠા, વએ આપ ડુબે ઔર શાથી શભ ડુબાવે. ૯૦. નબીજીકે મુખકી બાત, જે કોઈ કરે બએઆંન; નબીજીકા તો વએ શઈ, હોતા હે અજીજ જાંન; નબીજીકી બાત શો હધીશ રવાએત, જો કરે શો હે ખાશા; નબીજીકે ફરજંધું કું નિત માંનો, તો તુંમકું શફાએતકી બડી હે આશા; ૯૧. કુરઆંન પડે ધિલ રોશંન હોવે, મોમંન ધિલ બોત હોવે શુખ; બોત કુરઆંન પડે તો લાલચ ગંટે, કે લાલચ ધિલકું બડા હે દુખ; કુરઆંન પડો જો પડનાં જાંનો, નંઈતો શુંનો રબિકા કલાંમ; શુંનનાં ભી જો નાં પાઓ નશીશ, તો હર ધંમ લેઓ ખુધા રશુલકા નાંમ; ૯૨. કલાંમ ખુધાકા હે ધિલકી ધારૂ, કલાંમ પડેશેં ધિલ શાઈ હોવે ચંગા; ધિલ રોશંન હોવે નુર નુરાંની, જો પેહેલે ગુનાહા શીઆઈશેં રંગા; ભાઈ શભ ધરધકી ધારૂ લિખી, પિંણ ધિલકે ધરધકી ધારૂ હે એહ; કલાંમ ખુધાકા જાધ કરો, નિત પડો જીંઊં તુંમ ધિલ વશો રબિકા નેહ. ૯૩. જો પડો શો જાધજ રાખો, કિતાબ લિખે આ શો રહેઆ બીચ કિતાબ; જબ પુછને વાલા પુછે, તબ જિશે હોવે જાધ શો દેવે જવાબ; જાધ વએ જો તુંમ ધિલ વશે, જીભકા બોલનાં શભ ભુલ જાએશી; જિશ ધિલ ઈમાંન શો છુટે, બિંન ધિલ જીભ ઈમાંન શો ધોજખ પાએશી;

૯૪. આલિંમ ગુના છોટા કરે, તો લિખા જાએ મોટા; આલિંમ ઔરકું રાહા બતાવે, આપ કીઊં કીઆ કાંમ ખોટા; ગિનાંનીકું દર બૌત ચાઈએ, કે ગુંના ન કરે એક તિલ ભાર; કે આલિંમ જેશા દુધ ખાશા, ઉશેં બિગડતે ન લાગે વાર; ૯૫. આલિંમ આપ ઇલંમ વખાંણે, ઔર ઇલંમ ઊપર કરે બડાઈ; તો ઉંનેં આપ ઇલંમકું એબ લગાએઆ, ઉશિકી કુછિ નાં હોવે બડાઈ; શુધ્ધિ ગિનાંની જો બાત કુછિ જાંણે, શો જાંણે કે થોડા હે મુજિ ઇલંમ; તો ધોનું જાહાંનમેં આપ રેહેમાંન, ખુજો રાખે ઉશિકી શંરમ; ૯૬. આપ મશંહુર હોંણેકે કપડે પેહેંનેં; ઔર ભડી ભડી બાંધે પાગાં; પાગકે પીછે શંમિલા છોડે, ઔર ખુબ કર બનાવે આંગા; કોઈ રંગ ફકીરી કપિડા પેહેંને, આપ ભેખ શારા કીઆ તેશા; એ શબથી મંન અભેમાંન બડે, કે મેં હુઆ હું એશા. ૯૭. ભડાઈ કરંની મરધકી, કે ઇલંમશેં ગાજે આપ; એ ભલા હે ઉશિથી, જો કેહેવે કે એશા ભડાથા મેરા બાપ; પિંણ ખુભી ઇલંમ જિશ મિંને આઈ; માહા ધિંન વએ કરશી ખલાશ; મા બાપિ ભાઈ શબિ ભાગિ જાએંગે, જોરૂ છોરૂ કોએ ન આવે પાશ; ૯૮. તકવા આલિંમ કેરા રેહેંમત ઇલાઈ, શો ગિનાંની હો કર કરે કિરિઆ; ઔર જો ઉશિથી શીખે શુધ્ધિ મારગિ ચાલે, કે આલિંમિ તો હે ઇલિંમ કા ધરીઆ; જેશા વાટકા ભેદુ, શુધ મારગ દેખી વએ ચાલે ચલાવે; તો ભલા ગિનાંની વએ જો, આપ પાલે ઔર શબિકું પડાવે. ૯૯. ભડુંકી મિજલશ કોટિ હે, ખુજો ઉશ ઠાંમ કે કલાંમકું; કે ઉશ ઠાંમકી બાત વાંઈ રેહેવે, ન પોચે ખલકત આંમકું; ભડુંકી મિજલશમેં જો બાત હોવે, શો નાં કહીએં ફિર બાર; એ નશીહત જાધિ

જિ રાખો, ફિરમાએઆ શાહેબે ખિશરાર; ૧૦૦ જો હોવે શભિ ખિલિંમમેં કાંમિલ, તો ભિંન પિછાંને ન કેહેવે ભાત; અપનાં ભેદ કિશે ન કેહેનાં, જો ખુધાનેં કાંમિલ કીતી હે જાત; એ નશીહત શુંનો જાધિજિ રાખો, અપનાં ભેદ કિશેં ન કેહેનાં; ભેદ જીઊં હીરા માંણક અમુલક, શો મુરખ હાથ નહીં દેનાં. ૧૦૧. એક નુકતા મારફત કેરા, ઉશિકું કોઈ ન પોચે અંમલ; જિંનેં પિછાંના ઉશિ નુકતેકું, ઉશિકે ઈમાંનમેં કભી ન હો એશી ખલલિ; ભિંન પિછાંને ભુલા કેહેવે, હર હે આગ હર હે પથર હર હે પાંની; ચંધિર શુરજ મુરત માંણિશ, ભિંન પિછાંણે શભ કહે કાહાંણીં. ૧૦૨. એક નુકતા જો મારફત કેરા, મુરશંધ જિશિકું ભત લાવે, શો વાશલ હોવે જાંત હકિમેં, અશલ અપનેંકું પાવે; જિંનેં ધિલશેં ખાએઆ ખિશિ નુકિતેકું, ઉનેં ખાએઆ અપિનેં રભિકું; એ શુંનો શંમજો હરધંમ વીચારો, મોલા ફિરમાતા હે શભિકું. ૧૦૩. મરતભા ખિલંમ કેરા, શભ હુંનર ઊપર હે આલા; કે ખિલંમશેં તો રભિ પિછાંના, જિંનેં અપનાં ધિલ ઊજાલા; ઔર હુંનર કંમાઈ શભિ ફનાં હોવે, પિછાંન ખુધાકી રેહેવે ભાકી; એ શુંણો શમજો જાધિજિ રાખો, ફિરમાએઆ કોશંર શાંકી. ૧૦૪. જો જો હુંનર ધુનિંઆં કેરા, શો આખર શભિ હે ભાતલ; હર્કે ભિંના જો ઔર હુંનર હે, ઉશિકા ધિલિશેં હોંનાં કાંતલ; ખુધા વાએધ લાશંરીક હે, મોહમધ નભી હે ખુધાકા રશુલ; નુર જહુર શભિ ઉશિકા ધિશાતા, જો શંમજેઆ શો હુઆ મકંભુલ. ૧૦૫. ખિલિંમ ભાધશાંઈ જિંનેં પાઈ, શદા રેહેશી નહીં આવે ઉશેં ખુટ; ઔર મિતા શભિ લુંટી જાવે, ખિલિંમ મિતા ન શકે કોઈ લુંટ; જો ધોલત ધુંનિં

આં તું પાએશી, શો છોડ જાએશી એિશ ધુનિંઆં ઠાં
મ; એલિંમ ધૌલત તુજ શંગ આએશી, ઉશિથી પાએ
શી જિનંત મુકાંમ; ૧૦૬. શભ ચીજકું એક મરતભા કાં
મિલ હે, જિશકું કહીએં પુરા પુર; એલિંમ મરતભા પુરા
તભિ હોવે, જભિ હલીમીંકા ઊપર વરશે નુર; આલિંમકું
ના હલીમીં આઈ, તા ઉશિકા એલિંમ હુઆ તમાંમ; કે
ના પુછે ઉશે એહી ધીંન ભતાવે, કે હલીમીં ભિંના ન હો
વે કાંમ; ૧૦૭ એલિંમ મિજલશમેં એશા મિલનાં, જીઉં
શંકર મિલતી હે શંગ દુધ; જભિ એલિંમમેં હિલિ મિ
લિ જાવે, તભ પાવે ધિલકા મકશુધ; મંન અરફકા ભેદ
એલિંમમેં, શો પીર કાંમલશેં પાવે; ના રેંન દિંન મિલો
એલિંમ મિજલશમેં, તો ભેદ મુરશંદ ભતલાવે. ૧૦૮.
એલિંમકી મિજલશ તો એશી ભાઈ, જેશી હે ભેહેશંત કે
રી વાડી; જો ધુનિંઆં માંએ ભેહેશંત દેખા ચાઓ, તો
એલિંમ મિજલશ ભેઠો દીહાડી; ભેહેશંત તો હે જાગે પા
કુંકી, ભેહેશંત ચાઓ તો રાખો પાકી; ભિંના એલિંમ
પાક કીઊં હોએશી, એ ફરમાએઆ કૌશંર શાંકી. ૧૦૯.
એલિંમ મરતભા ધરીઆ જેશા, જિશકા વાર ન પાર; મો
ત ગેહેરા હે ભેહદ ઊંદા, ઉશિમેં ચીજાં અનંત અપાર;
જે કોઈ ઉશિમેં ગોતા ખાવે, ઔાર આપ ફનાં હો જાએ;
શોઈ અમુલક શાંઈ અપનાં, મૌતી ઊપર લેઆએ. ૧૧૦.

ધાશિતાંન જીલિંમકા.

જીલિંમકે અંધેરેશંથી જુનો, ઈમાંન ભી હોએ અંધેરા;
જીલિંમ કરનાં છોડો ભાઈ, તો રોશંન હોવે ઈમાંન તેરા; જી
લિંમ પર ઊપર કરે, કે ગુના કરે જીલિંમ ઊપર આપ; તો

ધોનું જુલિંમશેંથી જાંણો, ગટે તેરે ઈમાંનકા પિરતાપ. ૧૧૧. જુલિંમ મરધકા ઉશિ મરધકું એશા ઢાલે, જો ફિર કર ઉઠનાં હોવે મુશિંકિલ ; તરવારકા મારા ચંગા હોવે, ન હોવે ચંગા જિશકું મારે ઉશકા અંમલ ; આગ જાલે વાગ મારે તુરી ઢાલે, ઔર હાથી જિશ ઊપર દાંત દીઆ ; એ શભ જખિંમ ચંગા હોવે, ન હોવે ચંગા જિશકું મારે ઉશકા કીઆ ; ૧૧૨. જાલિંમકી ઉમરોકા શાએઆ છોટા, ભૌત દિંન નહીં વએ ઠેરશી ; જુલિંમ કાંમ જિંનેં કીઆ, મજલુંમથી વએ આગલ મરશી ; જુલિંમશેંથી જાલિંમ કા ગંર, દેખો ભૌત દિંન શો નાં વશે ; મજિલુંમથી વએ આગલ મરે, મજિલુંમ બેઠા ઉશિ ઊપર હંશે. ૧૧૩. જુલિંમ કરતે દરો ભાઇ, જુલિંમશેંથી ન જીતા કોએ ; જિશ ઊપર જુલિંમ વએ તો ઠેરશી, જો હે જાલિંમ પેહેલા મરે શોએ; જિશ કિશી ઊપર જુલિંમ હોવે, ખાલિકિ ઉશિકી દેવે ધાધ ; હકિ કિશીકા જાંએઆં ન જાએશી, રભિ શભિ કી શુંણે ફિરીઆધ. ૧૧૪. જુલિંમ જાલિંમકા ઉશિ જાલિંમકું, ખેંચ લે ચલે હલાકી તરફ ; જુલિંમથી વએ હલકા હોવે, એ શઈ કર માંનો શાંહાકા હરફ ; ભાઈ અધલ ચલો જુલિંમ છોડો, પર દુખ દેણંશેં આપ મંન વાર ; પર દુખ દેવે શો આપ દુખ પાવે, એ ફિરમાએઆ શાંહે ધુલિ ધુલિ અશિવાર. ૧૧૫. જુલિંમથી આખર ભુરાઈ હોવે, જાલિંમ કુછ નાં પાએશી ખેર ; કે જાલિંમ ઊપર હે લાંનત ખુધાકી, ઉશિ ઊપર ન હોતી હે રભિકી મેહેર; જો બીજિ બોવે શો ફલિ પાવે, આંમ બોવે તો ફલે આંમ ; અમિલી બોવે તો અંમિલી ફલે, જો અંમલ કરે શો આવે કાંમ. ૧૧૬. જાલિંમકું તો આજાભ એ હે, જો જાલિંમ

શિતાભી મરે ; ધુનિંઆં શિતાભી છોડ જાવે, જિશિ કારણ વએ જુલિંમ કરે, હાથ ગશંતાં જાલિંમ જાવે, કે હાએ મેં કાએકું જુલિંમ કીઆ ; જિશિ કારણ કીઆ શો છોડ જાતા હું, અભિ તો દુખ પાએશી મેરા જીઆ; ૧૧૭. ભુરા હે વે આધમીં, કે જિશિશેં દરતે હેં શભ આધમીં આપ મંન; કે ભલા ભુરા શભિ ઉશિથી દરે, જિશિકા હોવે જુલિમ લછિંન ; જિશિશેં શભ દરે વએ ભુરા કિલાવે, કે વએ તો ખુધાશું નહીં દંરતા; તો જિશિશેં શભ દંરે શોહે ભુરા, એ શા કામ કાહેકું કરતા. ૧૧૮. નજધીક ન રેહેંણાં કઠંન લોકાંકે, કે જિનુંને ભુરા કશિભ લીઆ ; જીઆંન કરે ઉનું પાશેં રેહેનાં, જો રહેઆ ઉંનકું જીઆંન કીઆ ; રઈએં નેક પાડોશ દેખી, કે ગુનાંન કરે રભિકા ન આધંમકા; કે ગુનાગાર પાડોશ હે ભલા આતી, છોડો પાડોશ જાલિંમકા. ૧૧૯. જો કઠિંણ હોવે નેં કડવા ખોલે, ઉશકી તો ખોહો નાં પાક ; એશી ખોહો શેંથી શઈ ખુનો, કે વએ આખર હોવે હલાક; કઠિંણ હોંણાં ને કડવા કેહેણાં , એશી ખોહો ન શીખો ભાઈ ; એ નશીહત જાધિજિ રાખો , મોલાનેં ફિરમાઈ ૧૨૦. ખાંણેકી કડવાઈ ખટાઈ દેખો, જેશી મંન ન ભાવે; એ તો ભલી હે ઉશિ ખટાઈશેંથી, જો ખટાઈ બોલનેમેં આવે ; એ શુંણો શીખો જાધિજિ રાખો, બોલિનેંશેં ન કરો કિશીકા ધિલ ખટા ; ધુનીઆંમેં વોઈ તોફીક પાએઆ, જો મીઠા બોલા ન બોલા કડવા ખટા. ૧૨૧. હલિકા કરંનહાર મરધકું, શઈ હે ઉશિકે ધિલકી શખતી જાંણ; જો કોઈ શભ શાથેં શખતી કરે, તો ઉશિ શાથેં ભી શભ શખતી કરે પિછાંન ; તો જિશ શાથેં શભ શખતી કરે, વએ તો આખર હલાક હોવે

શઈ, તા શખતી કિશી શંગ ન કરીએં, એ ખાશી નશી હત મૌલાનેં કઇ. ૧૨૨.

ખુભી અધલકા ભએઆંન.

મુલિક ભાધશાંઈ કાંએંમ રેહેવે, જો અધલ કરે શુલિતાં ન; જો ભાધશાંને અધલ છોડા, તાભાધશાંઈ હુઈ વએરાંન; અધલશેંથી ગરીભી વશે, શુંનોભાઈ ગંરબારી ; અધલિશેંથી થોડી ગણી, વશે ધુનિંઆં શારી; ૧૨૩ ઉશિ ભાધશાંકી ધૌલત વાધે, જો અધલિ ચલણી ચાલા ; જિશ ભાધશાંનેં અધલ છોડા, ઉંનેં આપકા ગંર ગાલા ; મુલિકકા માલિક તો આપ હે, શાહેભ શિરજંન હાર ; મુલિકિ લે આધલકું દેવે, જાલિંમ હોવે ખોઆર. ૧૨૪. આધલ ભાધશાંકા શાએઆ એશા, જેશા શાએઆ હે રભિકા ; કે આધલકે શાઈએ નીચે આરાંમ પાવે, ખલકત કે ધિલ શભકા ; એિશિ કાએઆ નગરીમેં ભાધશાંઈ તેરી, આપ ઊપર કર અધલ શાઈઆ ; હલાલ હરાંમ જો પેહેછાંન અલિશી, તો આરાંમ પાએશી તેરી કાએઆ. ૧૨૫. આધલશો જો એશા શંમજે, કે એ ખલકત શભ હે રભિકી ; તો કિશીકા ધિલ આજુરધા ન કરે, ધિલમેં રાખે મોહભત શભકી ; જો શેતાંની ખતરે ચોર હેં, શો ધિલકે મુલકશેં નિકાલે દુર ; તો આભાધ હોવે મુલક ઉશિકા, ધિલ પર રૌશંન હોવે રભિકા નુર. ૧૨૬. ભાધિશાંકા જુલિંમ ભલા હે, રઈઅતકે પર પેચશેંથી; એક લેખે વએ જુલિંમ થોડા, રઈઅત પર પેચ કરે હોએ જેતી ; જીવ તેરા હે ભાધિશાં બેઠા, વએ તુજિ ઊપર ન કરે આજાભ ; જો કરે તો ભી ભલા ઉશિથી , કે જો પાંચ તુજેં મિલકર કરે ખરાભ. ૧૨૭. હકિ ભાત શુંન કભુલ કરની, એ ભી હે ધી

ન નિશાંન ; ધુશંમંન કહે જા વૈશત કહે, જા કહે ફ્રોએ ખિનિશાંન ; ઉંને તુજે ચોટ હથીઆર ફેંકા, તું આપ હાથ કર હથીઆર શોઈ ; હકં ભાતિ શુંન કભુલ કર આપિમંન લિખ, કેહેંનહાર મત દેખ હોવે કોઈ. ૧૨૮. ધિલકું જો શખિતી ગફલતિ, શો પેટિ ભર ખાંણેશેં હે આતી ; પેટિ ભર ખાંણે ગિનાંન ગટે, ઔર શુધિ બુધિ હે ઉશિકી જાતી ; ભાઈ બિંન ખાણે ન જીવે કોઈ, પિંણ થોડા ખાંણા કરીએ આધત ; હરાંમ હોએ ખાંણાં જો એશા ખાવે, કે ન કર શકે રભિકી બિભાધત. ૧૨૯. ભાધિશાંઊંકા ખાંણાં હોઠજિલાવે, શંમજ હોએ શો શીખા ; ધિલ તાજા ન હોવે ઉશિથી, હોઠ જાંણે ખાટા મીઠા તીખા; હલાલ ખાણેશેં ધિલ તાજા હોવે, હલાલ ખાંણાં તો હે મીઠા; જિંને ખાઈ કમાઈ રોટી હકંકી, ઉંનેં અનંત શવાદ દીઠા. ૧૩૦. ધિલકી રોશંની હે હલાલ ખાંણેશેં, ચેતા ભાઈ કરો આર હલાલ; ઉશિકા ઈમાંન ધિલ ધોનું અંધેરા, જો કોઈ ખાવે હરાંમ માલ; બિશ ગટ મિંધરમે દીવા ધિલ હે, જો હુઆ અંધેરા તો ઈમાંનકી ખોટ ; હુઈ અંધેરી નગરી કોઈ કિશે નાં શુજે, પાંચ ચોર મિલ કર લુંટે ચોટા ચોટ. ૧૩૧ જિશકું હકંને ભડાઈ દીતી, ધુંનીઆંકે લૌાત લોક ઉશિકે તાબે આવે ; તો લાજંમ હે ઉશેં બિંનશાફ કરનાં, જો કિશીકા ધિલ નંઈ દુખાવે ; તો ઉશિકા મરતભા જિઆધા હોવે, શબિ રહે ઉશિકે ફરમા ભરધાર ; બિનિશાફશેંથી બિજત પાવે, એ ફરમાએઆ શાંએ ધુલિ ધુલિ અશવાર. ૧૩૨.

ધર ભએઆંન ધુનીંઆં મી ગોએધ.

ધુનીંઆ ગંર માતાંમકા , જિશેં દેખો શો રોતા હે જા

શોનિ જાર; ગફ્લતકા હટા કાંનુંશેં કાહો, તો શુનો કેશી પડી હે પુકાર; કાઠ શિર કરવત ફિરે, પથર ટાંકે એ દાએ કેશે કરતે હેં શોર; વેહેતે પાંનીમેં અવાજ કેશા, ઉંમરો વઈ જાતી શો રોતી હે જોર. ૧૩૩. ભુલા વએ જે કોઈ ધુંનીઆં રીજા, જીઊં પેઆશા દેખે વેલા ધુપ; કે જંગલ શા શાભરાહે પાંની, એ તો ધુલ દીશે હે પાંની રૂપ; ધુંનીઆં શભ ધુલ હે, ધુંનીઆં માલ ગાડો વએ ભી હે ધુલ; ખિશ ધુલકું તું શોનાં રૂપા માણિક દેખે, એ તુંમારે દેખણેંમેં પડી હે ભુલ. ૧૩૪. પાંણીકી પેઆશથી, માલકી પેઆશ જાંણો હોવે શખત; માલકી પેઆશ ગડી એક ન ખુજે, પાણીકી પેઆશ હોવે કોઇ વખત; જિશકું પેઆશ માલકી હુઈ, ઉંનેં પેઆશમેં ખોઈ શારી ઉંમર; કભી નહીં પેટ ઉશિકા ભરે, જો શભિ માલ પાવે જેતા હે ધુંનીઆં ભીતર; ૧૩૫. માલ ઉપર કરે ભડાઈ, ઔર શભ દિખાવે ગોડા હાતી; એ ભડાઈ ભાતલ દાએ 'દિન, આખર નંઈ હોએ શંગાતી; જો હકું ઊપર કરે ભડાઈ, ઔર શધક ઈમાંન પર ગાજે; કુફરથી ઈમાંન આછા ખુજે, એ ભડાઈ નિત બિરાજે. ૧૩૬. જો ધોડ કરે આપ ધૌલત કારણ, ઔર ઉમેધ રાખે ગેર ખુધા; તો ધોડ ઉશકી ગુંમરા હોવે, મકશુધકું ન પોંચે વએ કદા; આશા ન કરો ભંધે કેરી, જો ભંધા આશ કરે ઉશ પીછે જાએ; તો જેશા પડછાઈઆ કિશી પીછે ચાલે, વએ જા આપ બિંધર પેઠે ફિટ જાએ. ૧૩૭. ગંમ ઉશિકું ભડા હોવે, જિશકી ભડી હોવે ધુંનીઆં ઉમેધ; ઉમેધ ઉશકી પુરી ન હોવે, જો કાલે બાલથી હોવે શફેધ; ધુંનીઆં ગંમ કાલે શફેધ કીએ, શફેધ અંમલ નાંમાં કીઆ શીઆ; ધુંનીઆં પેઠ આવકેઆ વંણજ કીતા, એ તેરા અકલ વાહવા જીઆ. ૧૩૮.

૪

ભિગડા શોધા ખરાભ હુઆ, કે જિંનેં ભેચેઆ આપકા
ધીંન ; કે ધીનકે શો નાણેં ધે કર, જુંઠી ધુંનીઆં મિતા
લીંન ; એશા કાંમ વએ કોઈ કરે, જિશકે શીંનેંમેં પડાં
અંધાર ; કે શોંનાં રૂપા ભેચ કર, મુલ લીઆ ભંગાર
૧૩૯. ધુંનીઆં ભેચ એ શ્રાંની હે, ઔર મુલ લે આકભત
ઠાંમ ; ધુંનીઆં તેરે શંગ ન રએશી, ખુબ આકભત મુકાંમ;
ધુંનીઆં દિંન ચાર હે, ચેત તું છોડ જાએશી ; ચિશેં
ભેચ આકભત વશાએ લે, વએ તુજ કાંમ આએશી. ૧૪૦
નેક ભખત ગંમ આકભત કેરા, ધુંનીઆં ગંમ ખાવે ભધ
ભખત ; કે ધુંનીઆં પીઆરી હે ભધભખતકું, નેક
ભખતકું પીઆરી હે આખરત ; નેક ભખતકું નેક બુધ શુ
જે, આવે આખરત જો શદા ભિરાજે, ભધ ભખત તો
ધુંનીઆં આવે, છોડ મરે જો શદા ન આવે કાજેં. ૧૪૧.
ધુંનીઆંકી નેઆંમતુંશેં, ખુભ શવાભ આકભત કેરા; આક
ભત શદાં ભાકી રહેશી, ધુંનીઆં શ્રનાં હોવે શવેરા ; જો તુ
જેં ખુધાને અકલ દીઆ, તો ધુંનીઆંકું ન કર પીઆર ;
કે જો ઠાંમ છોડનાં વાંહાં ગર કરે, એશા કાંમ કરે ગેંમાર.
૧૪૨. ભલી મેહેરી વહે જાંણો, જો આપ પુરખ કરે અંત
પીઆર ; તો શ્રરજંધ ભી હોવે ઉશથી, પુરખ હોવે ભખતા
વાર; એ ધુંનીઆં મેહેરી ભૌત હિતઆરી, એક પુરખ નંહીં
નિભાએઆ ; પલિમેં એક છોડધુજા કીઆ, ગેંમાર જો
કોઈ ઉશિ ઊપર લોભાએઆ. ૧૪૩. જિંને આપ માલ ખ
જાંનાં કીઆ, ઔર આપણી દોલત આપે નહીં ચાખી ;
વએ હાથિ ગશંતાં આપ ઉઠિ જાવે, જીંઊં મધ ન ખાએ
આ માખી; હાથ ગશંતી દેખો માખી, એતો ભાઈ ધુંનીઆં
શંગ ન આવે ; તું આકભત કમાઈ કીંઊં નંહી કરતા, મુરિખ

આપ જંનમ તું કીઊં ગંમાવે. ૧૪૪. કભી ખુશી ન્હીં રેહે તી ઉશિકું, જિશ દિલ ભરા હે ધુંનીઆં ગંમ; ધુંનીઆં ગંમશેં વએ અંધા હોવે, પલિ પલિ અધકા ન હોવે કંમ; ધુંનીઆં ગંમશેં દિલ ખાલી રાખો, ગંટાઓ મોહભત ધું નીઆં શંગાત; જિશ દિલ મોહભત ધુંનીઆં ભરી, ઉશિ કે હાથશેં ધીંન શઈ જાત. ૧૪૫. ભુરા કાંમ વએ જાંણો, જો ભુરાઈશેં હોવે નજિધીક; ચોરી કરે નેં વેઆજ ખાવે શરાબ પીવે, એ તો ભુરે હેં તેહેકીક; ઔર બિંનશેં જો નજિધીક, શો ધુંનિઆં પીઆરી ઔર નાંણાં; એ ધોનું ભુરે બિશ નાંણેંથી, તુરત આવે ભુરા વશાંણાં; ૧૪૬. વએ વશત ભુરી દીશે, જો શબ જગે નજર આવે; જિશ વશતથી કાંમ ધાંએમ પડે, ઉશિથી દિલ ઉઠાવે; પિંણ મીઠા નાંમ તો શિ રજંન હારકા, હરધંમ જપેં ઉશેં ઈમાંની; પેટ ન ભરે કભી જપંણ હારા; હકેંકે નામકી તો એ નીશાંની. ૧૪૭. ભુરા કાંમ વએ જાંણો, જો હોવે શરાશેંથી દુર; ચોરી કરે વેઆજ ખાવે, શરાબ પીવે, ન હોવે ઉશિ મુખ નુર; ભુરા નંહીંજો હલાલ કંમાવે મિલે શો ખાવે, કેઆ હુઆ જો લોક કહે મજદુર; ભુરા વએ જો હરાંમ કમાવે, મોટા કિલાવે શિરમંધા હોએશી રભિ હજુર. ૧૪૮. આધંમી કેરા પેટ ધુશમંન હે, ધેખો ભાઈ ચેત શવેરા; પેટ લાલચ કારંણ આધંમી, ભુરા કાંમ કરે બઉ તેરા; બિશ ધુંનીઆંમેં ધુંશમની કાંમ, આધંમીકું હે પેટ કરાવે; પેટ કારણેં આકભત ખુબી, ભં ધેકે હાથથી જાવે; ૧૪૯. જો ખાલી હાથ નેં ભુખા હોવે, ઉશિકા હોવે અઈઆલ; વએ તો ધંધા ભોત કરે, કે તંગ હે ઉશિ ઊપર હાલ; એ ભાત ભતાઈ મૌલાનેં, શુંન રાખો શભ મંન; કે ભુખા ધંધા ભોત કરે, ઉશિકા શુખ ભાગા તંન

મંન. ૧૫૦. ખુબ ભખત તો ઉશકા જાંણો, જિશકું ધુંની
આં માંહે નહીં જોરૂ ઔર છોરૂ ; કે ઉશિકે દિલમેં તો ગં
મ નહીં આવે, કે કેઆ ખાવેંગે લડકે જોરૂ ; ધુંનીઆં ગં
મ જિશ દિલ નંહી, રબિ જાધ વશે ઉશિ ધિલ ભાંદે; ધુંની
આં ધીંન ધોએ એકટે ન હોવે, નશંમાવે એક મીઆંન ધો
એ ખાંદ. ૧૫૧. ખુશી નેં આરાંમ ચાએો તો, આરાંમ વાહાં
જાંહાં નંહી દૂર ; ધુંનીઆંમેં તો ભૌત કશાલા, અરાંમ કહાં
હે ખિશ ધુંનીઆં ભીતર; એક ધિંન ખુશીશેં ઢોલ ભજાએ
આ, ધુજે ધિંન કોઈ મુઆ હુઆ ગંમ; ભલી ખુશીઆલી આ
કભત કેરી, દિંન દિંન અધકી ન થાએશી કંમ. ૧૫૨. મા બા
પશેં જો ફરજંધ બિછડે, તો એ દુખ જલાવંન હાર ; કલે
જા જલે મા બાપ કેરા, ખિશ આગકા નહીં ઓતાર ; જો
ફરજંધ મરે મા બાપ આગલેં, તો ભડા દુખ હોવે બાપ
ઔર માઈ ; કલેજા જલે નેંનુંશેં પાંની ચલે, ખિશ દુખશેં
તભ છુટે જભ મૌત આઈ. ૧૫૩. આધંમી આપ મંન શભ
ધુંનીઆં ચાવે, જેતી નેઆંમત હે ભાંતો ભાંત ; પિંણ ધિ
લ ચાવે શો શભ કાહાંશેં પાવે, કે શારી ધુનીઆં ન આવે
હાથ ; ધિલકી આશા તો પુરી હોવે, જો આશ છોડ હોવે
નિરાશ ; પર આશા છોડ ગેંની હોએ બેઠો, આશા છોડો
તો પુગે શભ આશ. ૧૫૪. જીવકું આરાંમ ના ઉમેધી માં
એં, ભૌત ઉમેધ રાખો તો આરાંમ નાહેં ; આશ શભ છોડો
તો હોવે જીવ તંન આરાંમ ; કે ધુંનીઆંકા શંગરા કભી ન
થાએશી તમાંમ. ૧૫૫. જિશકું હુંનર કશભ આએઆ
હાથ, કરે રોજગાર; ઉશિનેં ભૌત ખજાંનાં પાએઆ, ઔર
ગંજ પાએઆ અપાર ; કુઆ ભરા ખજાંનાં ગાડો, વએ
ખજાંના ભી આખર ખુટે ; હુંનર ભડા ખજાંનાં જાંણો,

એ શરિ કભીન ત્રુટે ; ૧૫૭. ધુંનીઆં મિતામેં એબ ભો તેરા, પિંણ જો લોભાએઆ શો નં દેખે ; એક એબ તો એશા ઉશિમેં, જો ગેલા શંમજે નેં અંધા પેખે ; ધુંનીઆં મિતા બિછડતે, ન લગતી દેખો કુછ વાર ; કભી ધુંનીઆંધાર રેહેવે નેં મિતા જાવે, કભી મિતા રેહેવે તો મરે ધુંનીઆધાર. ૧૫૮ જો કાંમ કરો શો વીચારો, કે એ કાંમ મેં નિભાઊંગા કિશ રીત ; કે બિશ કાંમથી મેં કેઆ ગુંન પાઊંગા, જિશ ઊપર મેંને બાંધી હે પરીત ; તો કિશી કાંમમેં ખતા ન ખાવે, વોઈ કરે જિશમેં હોવે ગુંન ; તો કુછ ગુંન નહી બિશ ધુંનીઆં ધંધે, શાચી ભાત કહું ભાઈ તું શુંન. ૧૫૯. ધુંનીઆં ધેખો જાવે ચલી , એ હે ધો ધિંનકા ભાહાર ; શાંહા ગધાઓ અધના આલા, નહીં કિશીકું બિશિમેં કરાર ; ચેત શંભાલો મોમંન ભાઈ, જભિ લગ નહીં આએ બિજાં કે આશાર ; તભ લગ પાંની શીંચો નેક ભંધગીકા, તો તેરી જિંધગીકા ભાગ શદા રહે ગુલજાર. ૧૬૦ ગુંમરા હુઆ વએ, જિંનેં આપ ભેદ કએઆ ભુરેકે શાથ ; કે ભુરા તો ભુરાઈ શિખાવે, ઓર કુછિ ન લાગે હાથ ; ભુરેકું આપ ભેદ ન કેહેનાં, ભુરા નએ જિશકા ધિંન ભાતલ ; એ થોડી ભાત શંમજ શંમજો, ઈઊં ચલો જીઊં હોએ કાંમલ. ૧૬૧ ગુંમરા હુઆ વએ, જિંને ધીંનથી ધુંનીઆકું અધકા ચાએઆ ; કે ધુંનીઆ કાંમ કરતે, જિંનેં ધીંનકા શો કાંમ ગંમાએઆ ; પેહેલા તુજે ધુંનીઆં શિરજેઆ, કે આકભત કારણ કરે કંમાઈ ; તો વએ શઈ ગુંમરા હુઆ, જિંનેં ધુંનીઆં કારણ આકભત ગંમાઈ ; ૧૬૨. ગુંમરાકું ગુંમરાઈમેં છોડો, ઉશિકા નહીં કુછિ બિલાજ ; જિશકું ખુધાનેં ગુંમરા કીઆ, વએ શાહા ન પાવે ભાજ ; આંખાં અંધી બિલાજ કરે તો, ચં

ગી હોવે જાંન ; પિંણુ જિશકા શીનાં અંધા ખિલાજ નં
હી, જો ફિર કર આવે લુકમાંન. ૧૬૩.

ધર ભએઆંન ભંધગી વ નેકી મીંગોએદ.

નિમાજ કરતે જો કાહેલી કરે, ઉશેં ઈમાંન થોડા ; ધુંનીઆં
મેં તો ભોત લોભાઈઆ, આકભત કાંમ છોડા ; નિમાજ ભં
ધગીશેં કાહેલી કરે, એેાર કરે ધુંનીઆં ધંધા ; તો ઉશ ઊ
પર ઈમાંન નહીં, જિશકા હે તું ભંધા. ૧૬૪. ભંડી ફજર
જાગે નેં ભંધગી કરે, તો તું નેકી કમાએઆ ; જો ખિશ
વેલાએં જાગેઆ, શો ભંધગીશેં નેકી પાએઆ ; શુભુ શા
ધક જાગો ભાઈ, કરો જિકર ખિલાઈ ; નિમાજેં તશભી ભં
ધગીશેંથી, હોવે ધિલ શશાઈ ; ૧૬૫. જો નિમાજ ભંધગી
હકંકી કરે, શો ઉઠે બીચ અધેરી રૈંન ; શો નફિલ નિમા
જ પાંચથી અધકી કરે, કે પાંચ તો હે કરજ દેંન ; વેશી
નિમાજ રાતમેં કીએશેં, રોશંન હોવે ઉશકા ધીશ ; ઉશ રો
શંનીશેં કાંમ એશા શુજે, જો ન આવે ઉશ ઊપર રખિકી
રીશ. ૧૬૬. આછી ભંધગી ખિભાધત વએ, જો શભશેં છિ
પા કર કરીએં ; કિશી ભંધેકું ન જાંણાંઈએં, અપનેં ખુધા
એશું હંરીએ ; ભંધગી નેકી ખુધાએ કાજેં કરીએ, ન ભડા
કરનાં અપનાં નાંમ ; જો ખુધાએ કારંણ કાંમ કરીએ ; તો
ધરગામેં હોવે કભુલ તમાંમ. ૧૬૭. જિંનેં ઉમરોહો લંભી
પાઈ, એેાર શારી ઉંમર રૈન દિંન ભંધગી કીતી અલાહા ;
તો નભીઊંકા શરોપાએ જાંનો, ઊશિ ભંધેકું શાઈ મિલા ;
નભીઊંકું ભડાઈ રભિનેં દીતી, શભ ઊંમત ઊપર કીએ શ
રધાર ; તો જો કોઈ ચંલણીં ઉંનુંકી ચલે, શો મકભુલ હોવે

રભિ ધરબાર. ૧૬૮. ગઈ ઉંમરોહોમેં જો કાંમ ન કીઆ, તો આખરમેં કરલે શિતાબ; એતી ઊંમર ગઈ ભાકી જા એશી, કીંઊં શુતા હે ભર ખાબ; ઉંમરો ધેખો જાવે ચલી, ચેતો કરો નેક કંમાઈ; ધુંનીઆં ભાજારમેં કોઈ કંમાએઆ, કિંનેં પુંજી આપ ગંમાઈ. ૧૬૯. રૈશંન કર ભાઈ કભિર તેરી, કે નિત ઉઠિ નિમાજ કર બીચ રૈંન અધેરી; અધેરી રૈંન બીચ નિમાજ કીએશં, રૈશંન હોવે શઈ કભિર તેરી; નિમાજ નફલ કર આધી રાતકું, કે ખુધા ભિંન ન ભુજે કોએ; મૌલા ફિરમાવે કે કભિર તેરી, બિશ નિમાજથી શઈ રૈશંનિ હોએ. ૧૭૦ મૌંમિંન મોંહો ઉપર નુર અધેરા, જો બીચ રાત ઉઠે કરે કંમાઈ; રાતકી ભંધગી ધિંનમેં ધીશે, કે કરંન હારકે મોંહાં ઊપર હોવે રૈશંનાઈ; કીઆં મતકે ધિંન, કોઈ મોંહો કાલે કોઈ મોંહાં હોવે શફેદ; શફેદ વએ જિંનેં રાતમેં ભંધગી કીતી, શાચે શિદકશેં ઉંને પાઈ ઉમેદ. ૧૭૧. શભ ધિંન પીછે રાત હે, ધિંનકું કરો આપ કંમાઈ ધંધા; રાતકું ભેઠો આરાંમશેં જપો ઊશકું, જિશકા હે તું ભંધા; ધુંનીઆં લોક કહે પેટ ધંધા લાગા, કભ ભેઠે હંમ ખુધાએકે ગેલ; મૌલા ફરમાવે કે જો વેલા ધંધે નહીં રભિકું શંભાલો બીચ અધેરી લૈલ. ૧૭૨ મેરાજ ખુધાકા રશુલ પાએઆ, જિંને શભ રાત કીતી હકં ભંધગી; શો મેરાજ મૌમનકું હોવે, જો ધિલશેં નિકાલે શભ ધુંનીઆં ગંધિગી; રાતકું જાગે એક ધીંઆંનશેં, પેરવી રશુલકી કરે ધિરધાર; તો ઉશિ મૌંમનકું મેરાજ હોવે, અપનેં રભિકા ધીધાર. ૧૭૩. રૈંન મરતભા બૌત ભડા હે, શભ ખલકત પાવે આરાંમ; પીર પેગાંબર વલી ઔાલીઆ, રાત ભંધગીશેં શભ પાએ નાંમ; મેરાજ રશુલ ભી રાતમેં પાએઆ,

આશિક વશલ પાવે માશુંક; જો તું શાચા આશિકકા, તો
રેંન ભંધગીશેં મત ચુક; ૧૭૪. શભ ધિલ બિંને લગંન હે,
પિંણ ભલા ધિલ વએ જિશ દિલ હે લગંન કિલતાર;
ઔર લગંનમેં પડા શો દુખા, રભિકી લગંન ભલી જો ઉતા
રે પાર; લગંન બિંના કોઈ ધિલ ખાલી નાંહી, બિંન લગં
ન તો ધિલ રહે ઉદાશ; શાચે શાંઈશું જો લગંન બાંધો,
તો જિકર કરો શાશ ઊશાશ ૧૭૫. ગેહેંમંત રભકી વએ કો
ઈ પાવે, જે કોઈ જિકર કરે હરધંમ; જો એક ધંમ જિકર
કરનેંશેં ચુકા, તો ખુશી ન પાવે લિખાવે ગંમ; રભિ ધર
ગા હાજર વએ, જો હરધંમ જિકર કરે કશાભ; જો એક ધંમ
જિકર કરનેંશેં ચુકા; તો રભિ કરે ઊશ ઉપર ગજભ. ૧૭૬.
ખુધાએકી ગૈર મોહભતશેં, જિંનેં દિલ કીઆહે ખાલી;
ધુંનીઆંકી મોહભત શારી, અપની ધિલથી ટાલી; બિશારી
ત ધિલ ખાલી કરનાં, ખીશા ભરનેંશેં હે ખાશા; માલ ગ
ણેંશેં હે એ ભલા, જો તુટે મંનકી આશા. ૧૭૭. જો ભેહેશં
ત ચાઓ તો તકવા પકડો, જીંઊં રહો ગુનાથી પાક; કે ભેહે
શંત હે જાગે પાકુંકી, વાહાં મુશકો અંબરકી બિછી હે ખા
ક; દૌલતમંધ કે ગૅરમેં જીંઊં પેઠણે ન પાઓ, જો પાંઊં
તુમારે લાગી હોએ કીચ; તો મૌતી લાલકે મંધિર કશતુરી
જિમીન, ગુના મેલશું કીઊં પેઠો એશી જિંનત બીચ. ૧૭૮.
તકવા કરો ખુદાએશું ડંરો, ભંધગી કરો જીંઊં હે ફરમા
એઆ; અલાહા એક જાંણ જિંનેં ભંધગી કીતી, ભડા
મરતભા તો ઉંનેં પાએઆ; હરાંમથી ભાગો હલાલ ખા
ઓ, જેતા હે ફરમાએઆ ખાંણા; વો હલાલ ભી શંમજ
કર ખાઈએં, કે લેખે વેલા હે લેખા શુણાંણાં. ૧૭૯. રોંના
મરધકા વએ શાચા, જો ખુધાએકે ડંરશેં રોવે; શો રોનાં

તો લાભ દેવે, કે ઠંઢાઈ અખીંઆંકું હોવે; ખુધાએકે દરશું
જો કોઈ રાવે, ઉશકે નૈંનુંકું હોવે ઠંઢાઈ; જો પોર ખુધાએકે
દરશું કરો, તો ફલે તુંમારી નેક કંમાઈ; ૧૮૦. ખુધાએ કા
દર જિશ દિલ વશે, વએ ધિલ નિત હોવે ઊજાશ; જિંનેં
ધિલ અપનાં ઊજાશેઆ, ધીધારકી તો ઉશેં પુગી આશ;
ધિલ આરીશા ધીધારકા, જિંનેં ઊજાશેઆ તિંનકે પુરે
ભાગ; રભિકે દરશેં દિલ ઊજાશો, શુતા કીંઊં હે ગાફિલ
જાગ. ૧૮૧. દરો ખુધાએકે પોફરશેં, તો રહો શઈ બીચ
અંમનો અમાંન; શભ જાલિંમશેં એ દર બંચાવે, તુંમારા
હોવે નિગે બાંન; ખુધાએશેં દરે શો ફરમાએઆ કરે, ન ક
રે કુછ ઔર અંમલ; ન શરાભ પીવે ન વેઆજ ખાવે, તો
હાકિંમ પકડે ઉશેં કિશ ભધલ; ૧૮૨. તાજગી તો હોવે
મોમંન મોહોં ઊપર, જો દર ખુધાએકા હોવે ઉશ દિલ; કે
ખુધાએકે દરથી ભધી ન કરે, ઔર આછે કાંમ કરે પલિ પ
લિ, ગંટ મોમિંનકા મિંદિર હે, દર ખુધાએકા હે દીવા બીત
ર; કે જિશ મિંદિરમેં દીવા જલે, તો ભાહેરથી રોશંન દીશે
વએ મિંદિર; ૧૮૩. જિશ મિંદિરમે દીવા રોશંન, વએ મિંદિ
ર દીશે શફા ઊજાશ; ઉશ મિંદિરમેં શજા આવે, નિકલ જાવે
શમ ચોર નિરાશ; આભાધ રેહેવે મિંદિર શોઈ, રેહેંન હારે
પાવે શુખ ઔર ચૈંન; ધંણી નફર દો મિલકર બેઠે, ખુશી મ
ને ધિંન ઔર રૈંન; ૧૮૪. કરજ ચુકાંણાં આપણાં,
એ ભી હે ધીંનકા કાંમ; કે પારકી ધંમડી આપ ઊપર, નં
શખીએં વાંમ; ધીંનકા કાંમ તો બૌત બૌતેરા, જિંણ એ
શભશેં હે ભડેરા; જો ફિરમાએઆ શાહે ઔલીઆ,
હજરત અલી શવેરા. ૧૮૫. ભરકત હોવે માલમેં ઉશકે,
જો કોઈ દેવે જકાત; જકાત દીએ ભરકત માલકી, શઈ કર

માંનો એ ભાત; જકાત (૧૦૦) શોહો ઊપર (૨॥) અડાઈ, જો ગુજરે એક શાલ; જિંનેં દીઆ ઈમાનશું, ઉશકા હલાલ હુઆ માલ. ૧૮૬. તવકલ કરો ખુધાએ ઊપર, તો હોવે કાંમ તમાંમ; ઉતંમ કાંમ જો કરનેં ચાઓ, તો નિત લેનાં ખુધાએકા નાંમ; જો કાંમ કરો શો શોંપો શાહેબકું, કે તુંહી કરે શો ખાશા; તો શભ કાંમ હોવે ખાશા, ઔર પુગે મંનકી આશા; ૧૮૭. તંન મંન ઔર પરાંણકું, તો ખાંને પીંનેંશેંથી હોવે આહાર; અને જીવકું તો આછા આવાજ, શુંણીનેં હોવે આધાર; નાંમ ઈલાહીનેં કલાંમ રભાંનીં, આછે આવાજથી પડો ગિનાંન; જીવણાં તો શુખ હોવે, જો મંનકા ત્રુટે અભેમાંન; ૧૮૮. ધીંન અપનાં દૌશત કરો, જો દૌશતી તુંમ કીઆ ચાઓ; શભથી ભલા દૌશત ધીંન હે, જિશથી શભ ઠાંમ છોટકા પાઓ; નિમાજ પડો રોજા રાખો, શભ ભંધગી કરો જીંઉ હે ફરમાએઆ; શંરાભ વીઆજ ઔર જો મંના હે શો છોડો, તો શભ ઠાંમ છોટકા પાએઆ; ૧૮૯. જો આપ ધીંન ખુભી ચાઓ, તો નિત ઉઠ અધકી કરો કિરીઆ, કિરીઆ બેડીમેં જો કોઈ ચડે, ઉશેં ભૌત લાભ દેશી ધીંન ધરીઆ; ઔર ધીંનકા ફશાધ લાલચશેં હે, લાલચશેં હોવે ધીંન ભંગાણ; જો આપ હિશાભથી અધકા લેણાં, લાલચશેં શજાંણ હોવે અજાંણ. ૧૯૦. પોંચેઆ મખશુધ ધોંનું જાંહાંનકા, જિંનેં ફતેહ પાઈ અપણેંધીંન; કે ધીનકી દૌશતી ઉશ દિલ વશી, ધુનીઆં છોડ ધીંન ઉંનેં લીંન; જિશ ઊપર કરંમ હોવે રભિકા, ઉશકું શુજે આછી ફિકર; કે ધીંન માંણક તો આપે લેવે, છોડ દેવે ધુંનીઆં પથર; ૧૯૧. ધીંન માણક ઈરશાંન ઈલાહી; ધુંનીઆ પથર ધુંનીઆંકી ચાહા; ચૌદાં તભક લગ જો જો

નેઆંમત, શો શભ જાંણો ધુંનીઆં ફનાંહા; ખુધા તો હે શે
ભશેં નેઆરા, ઔરજો પશરેઆ શો રભિકા નુર; જો દેહુ મએ
પંનશેં હાથ ઉઠાએ, તો ભાકી હે શો રભિકા જંહુર. ૧૯૨.

ભએઆંન નેકીકી ખુભીકા.

ઉમરોમેં તો ભરકત હોવે, જો નેક કરો તુંમ અમલ; ભુ
રે અમલકે ભરકતશેંથી, ઊમરોમેં હોવે ખલલ; નેક કંમા
ઈશેંથી ભાઈ, જીંવનકા શો ફલ પાવે, જો કંમાઈ નહીં નેક,
તો ફોકટ જંનમ ગંમાવે; ૧૯૩. નેકી કરો ભાઈ મોંમનોં, શં
ગ ભધી કરણુ હાર; ભાઈ તો તું શાઈ હોવે, ઉશ ઉપર શાર
ધાર; નેકી કરો ભાઈ ઉશ શંગ, જો કરે ભુરાઈ; તો શાઈ ઉશ
ઊપર હોવે તેરી, ભોત ભડાઈ. ૧૯૪ ભુરે કાંમમેં ઢીલ કરનાં,
એ ભી હે દોલત નીશાંની; ભુંરાઈમેં ઢીલ કરનાં, એ
ભી હે નેકી પિછાંની; જિશેં દૌલત રભિને દીતી, શોઈ
નેકી કમાએઆ; કે ભુરે કાંમ ઉપર, અપનાં દિલ નંઈ ચ
લાએઆ. ૧૯૫. ભુરાઈ કરતે જો કિશેં ધેખો, તો આપ નજ
ર ચુકાંણી; દિલ ભીતર રાખે નાંઈ, નાં કહે વએ કાહાંણી;
તો ભોજ ભડાઈ ઉશકી હોવે, શભ જાંણે એ મોટા; જોએ
ભ પારકા શભકું કેહેવે, તો શભ કહે એ ખોટા; ૧૯૬. જો ને
ક ફાલ કેહેવે શદા, તો નેકી વએ શાઈ પાવે; જેશા ફાલ નિકા
લે ભંધા, તેશા આગલ આવે; રેહેંમત ઈલાહી ઉમેધ રાખો,
માંગો આગંમ ભલા; કે આજથી કાલ ખુભ થાએશી, ખુભ
કરેગા અલાહા. ૧૯૭. નેકુંકે દિલ હે નુર રભાંની, કે હરધંમ
ઉશ દિલ વશે રભકા નુર; કે ઉશ દિલ ખતરા ભી નેક ગુજરે
પલિ પલિ વશે રભિકે હજુર; નેક હોતે તુંમકું ન લગતી કુછ
ભેર; જો હરધંમ કરો નેક ભંધગી કાંમ; અલાહા એક પાક

જાંણ ભંધગી કરો, તો તુંમ દિલ હોવે રભિકે નુરકા મુકાંમ ૧૯૮. રભિ કારણ જો તું કશંણી કરે, તો નેકી કુવત શાહી હોવે તેરેદિલ; તો ઈમાંન તેરા હોવે ચંગા, ઔાર ન હોવે કુછ ઈમાંનમેં ખલલ; ઈમાંન જો શુધા તો કશંણી કર, કારણ રશુલ ઔાર આલ રશુલ; ઈનું કારંણ જો કશંણી કરે, તો શંફાએત કરેંગે નારા ભતુલ. ૧૯૯. જુધાઈ ભિછડનાં આગ કઠંન હે, ધોજખ આગથી એ આગ ભારી; ધોજક દૂરથી અમલ નેક કરે, જાંને કે ધોજક આગ હે દુશંવારી, જિશકું ચાવા રભિ મિલનેંકા, વએ ગુંના ન કરે કે ભિછડું ગા રભિ ધીધાર; તો જો કોઈ હે તાલભ મોલા, ઉશ મંન ધોજખ દૂરથી એ દૂર હોવે ભિશીઆર. ૨૦૦ ખુભ ભખત તો ઉશકો જાંણો, જિશકું શિરજન હાર શંગ પરતીત; કાંમ ધુંનીઆં ધીંન શભ ઉશકું શોંપે, એ હે શાચે મોંમનકી રીત; જીવ તંન જોરૂ છોરૂ ઈમાંન, એ શભ તુજકું રભિનેં દીઆ; દિલ તાલા ખોલો એ ગંર ઉશેં શોંપો, શંરમ ઉશેં જિંનેં પેદા કીઆ. ૨૦૧. ગંનીમત મિલી ઉશ કિશીકું, જો કોઈ તાભે હુઆ અપનેં ખાલક; મોત હએઆતી નેં રોજી તેરી, એ શભકા વો હે માલક; જો મારે જિલાવેં નેં ખાંણે દેવે, ઉશકી કરો નિત ભંધગી; જો ધુંનીઆં કારણ પર ભંધગી કરે, તો ખરાભ હોવે ઉશકી જિંધગી. ૨૦૨. ભંધગી કરો ખાલશ ખુધાકી, ઉમેધ ન રાખો એક તિલ ભાર; ખાલશ ભંધગી ખુધા મિલાવે, શુખશું પાવે રભકા ધીધાર; જો ઉમેધ ચાવે શો ખુધા એ પાવે, શો ઉમેધ શભ તું લાલચ જાંન; ભેહેશંત પાએઆ તો કેંઆ ભડાઈ, પુરખ ભિંના જીઊં ઔારત માંન. ૨૦૩. મોમંનકા તો માલ ગંનીમત, જો કોઈ હિકમત પાએઆ; ભડી હિકમત તો એ જાંણો, જો કુફર છોડ

બિશલાંમમેં આએઆ; શારી ઉંમર ખોવે ત્રાંબા શોંના ક
રતે, શીખે હિકમત ભુવલી; પલમેં દુશમંન ખુધાકા હોવે
દોશત, એ હિકમત ફરજંધ શાંહે મુરતજા અલી. ૨૦૪.
ઓલીઆ ખુધાએકી ભાંતાં કરો, તો રેહેમત હોવે નાજિલ;
જિંનેં કુફર તોડાનેં ધીંન જગાએઆ, શરવર શભ વલી
ઊંકે કાંમિલ; તો પંજ તંન રભનેં પાક કીએ, પીર હોવે
જો ઊંનકી આલ; જો રેહેંમત રભિકી આપ ઊપર ચાઓ
તો નાંમ ઉંનકા લેઓ હર હાલ. ૨૦૫. શફાઈ દિલકી શો ઈ
માંનશેંથી, કે જિશકા શો ઈમાંન હોવે કાંમલ; ઉશ મંન ન
હીં જુઠ ન હોવે કીનાં, વએ ભુરે અંમલકા ન હોવે આંમિ
લ; જો દિલ શાફ હોવે તો નિત ઉઠ બંધગી ચાવે, ઓર ચાવે
નેક કંમાઈ; હરાંમ ખાંણે જુંઠ બોલનેંશેં ન કરો ઈમાંન
અંધેરા; તો પાઓ દિલ શફાઈ. ૨૦૬. આછી બંધગી શોઈ
જાંણો, જો કરો આછા ખાશા નેક કાંમ; ગરીબિ જતીંમ
હાજત મંધ શભશેં નેકી કરો, તો હોવે તેરા નેક નાંમ; નેકી
શેં શભ દિલ શાધ રાખો, ઓર ભુરાઈ ગફલત કરો શભ દુ
ર; તો શભ દિલ મંને હે શિરજંન હાર, શો તુજ ગંટમેં કરે
રોશંન નુર. ૨૦૭. ખમીશ છનીછર ધોએ શંભે, ભરકત જાં
નો; મુશાફરી શફર ચલનેંકું ભી, ખુભ હે પિછાંનો; દોએ
વેલા ભરકત જાંનો, ઉતંમ કાંમકું હે ભલી; એ શુણોં શં
મજો જાધજ રાખો, ફરમાએઆ શાંહે મોલા મુરતજાં
અલી. ૨૦૮. શભ ભંધેકું લાજંમ હે, જો કરનાં ખાલક અપ
નેંકી બિભાધત; શભ ખલકતકું રાજી રખનાં, મીઠી નીકી
કરનાં આધત; ભોત બોલનાં ભે મશંરફકા, શો બિભાધતમેં
હે નુકશાંન; ભડી ભંધગી નેકી એ હે, ન આપ રંજ ન
કિશકું રંજાંન. ૨૦૯.

બએઆંન શબર વ શુંકર મી ગોએદ.

ખુશિ ખબરી દેઓ આપ જીવ, જબ શબુરી કીતી; જિ
શ બંધેનેં શબર કીઆ, તિશેં ફતેહ રબને દીતી;
ખાલકકી શબ ખલલકત જાંણી, કોઈ દુખ દેવે તો શબર ક
રનાં, તો ઉશાથી તું શાહી જીતે; એશા મન મેં ધરનાં.
૨૧૦ શબુરી તેરી તુર્જ ફતેહ દેવે, જિશ કિશી ઉપર
આવે બલા; જો વએ શબુરી કરે, તો ઉશકું ફતેહ દેવે ખુનો
આપ અલાહા; શબુરી કરંન હારકું રબિ દોશાત રાખે, આ
પ રબિ કરે અંત પીઆર; બંધા બલા વએ જો શબુરી કરે,
તો કઠંન વેલા રબિ હોવે ઉશકા જાર. ૨૧૧ ફકીર કાંમલ
શંગ જો બેઠે, તો શુંકર કરે અધકેરાં; ફકીરીમેં તો શુંકર
કરનાં; શંગત શીખો વએ શવેરા; ફકીરૂંકું શબર કરનાં,
શબ હાલ મિને શુકરાનાં; શખતી નરંમી એ શબ નેઆંમ
ત, રબિશેંથી પિછાંનાં; ૨૧૨. શખતી છિપાંણી મોંમન બા
ઈ, જો કુછ આપ ઊપરૂ બીતે; એ મુરવત નીશાંની મોમંન
કેરી, ઔર એહી શબરકી રીતં; મોમંન ઊપર આવે જો
શખતી, શો શબરશેં છિપાવે; તો ખુધાએકી ધરગામેં, શ
બુરી બધલે બોત અજર પાવે. ૨૧૩. બોત શખતી જિશ
ઊપર આવે, શચ ઉશ ઊપર હોવે આશાનીકી આંન; કે
શખતી પીછે હે આશાની, એ નુકતા કલાંમ રબાંનીશે
પિછાંન; મોમંનકું જો શખતી પોંચે, તો ઉશ પીછે શાહી
હોવે આશાંની; તો ધુંનીઆંમેં જિંનેં કશંણી શાહી, વો
આકબતમેં હોવે જિંનંત મકાંની; ૨૧૪. દિલકી ધારૂ જો
ચાઓ, તો રાજી રહો રબિકી કજા; નરંમી શંખતી જો
કુછ પોચે, તો કહો હંમેં રાજી જીઊં તંમારી રજા; દિલકું
ધુખ એ જો, માલ મેહેરી પુતર ધીઆ; એ શબકું હાજર

ચાવે, ઓખધ એ જો એ સભ રભકા રભ, ચાહે રાખે ચાહે ઉઠાવે. ૨૧૫. ખરાભ હાલ જો મૌંમન દીશે, ભુખા ધુંનીઆં માંહીં; ખુધાએ કે નજધીક ઉશેં ઈજત ગંણેરી, વાં વો ખરાભ નાંહીં; ફકીરૂંકું ખ્રિજત ખુધાએ પાશે, જો ખ્રિશ ધુંનીઆંમે હે ખરાભ; ધુંનીઆંકા તો ખ્રિતભાર નહી, એ તો ફનાં હોવે શૂંતાભ. ૨૧૬. જિંનેં આપ તંનકું વારા, રભિ જાધ વશે ઉશ મંન શારી; એ ભલા હે ઉશથી, જો લાલ માંણક પેંને ઔર પેંને કપડે જર તારી; ખુધા તો નિઅત નેં દિલ દેખે; ન દેખે શુરત ઔર લિભાશ, અંતલશ પેંને આ તો કેઆ હુઆ, ઔર કેઆ હુઆ જો પેંનેઆ કર ભાશ. ૨૧૭. આછા ખાશા એશા આરાંમ પાઓ, જો તુંમે રાખો મંન ઠેકાંણે; હલાલ કંમાઈશેં રભ રોજી દેવે, આપ મંન શંતોકો ઉશી પેંનડે ખાંણેં; આપ મંનથી પાપ જુઠ નિકાલો, ન કરો તુંમે પાપકા ખોજ; તો અધકા તોલંણેં વેલા હોવે, તુંમારી નેકીકા બોજ. ૨૧૮. તેરી રોજી તુજકું હુંછે, તું આપ મંન કર આરાંમ; એક એક દાંણેં પર લિખાહે, શો ખાંણેં વાલેકા નાંમ; જિશ દાંણેં તેરા નાંમ લિખા હે, વઈ આવે તેરે મુખ; લાખ કરોડ જો તું હે શંગરે, શો ફોકટ કરતા હે દુખ; ૨૧૯. ખુધા હર એકકી રોજીકા જમિંન હે, એ હદીશ શાંહે મરદાંન; ભંધા તું કાંએ રોજી હરાંમ હુંછે, રોજી તુજેં દેવે આપ રહેમાંન; જો આદમીં હોએ કિશી કાંમકા જાંમીન; તો ઉશિકા તુજેં આવે જકીંન; તો જકીંન કીઊં નહીં રખતા હે રભિ ઊપર; કે રોજીકા જામીંન હે રભલ આલમીંન. ૨૨૦. રભિ ઊપર જો જકીંન કરે, કે જિંનેં મુજે કીઆ હે પેધા; તો રોજી મુજે વોઈ દેવે, જો શભકું હે રોજી ધેંધા; તો ઉશ ગૌંર નિત મેંમાંની રેહુવે,

આપ ખાવે ઔરકું દેવે ભતા; ઉશકી હાંદી નિત જોશં કરે, શદા રેહેવે ઉશકા ચુલા તતા; ૨૨૧. મરધકી ખિજત ઉશ મિંને હે, જો મિલે ઉશ ઊપર કરે શંતોક; ગંર ગંર હુંઢતા નં ફિરે, અપની ખિજત નાં ખોવે શોક; જિંનેં રોજી દી તી શો ખિજત ભી દેવે, જો ઉશ રોજી તમેં કરો આરાંમ; જિંને ઉશિ રોજી આરાંમ કીઆ, ઉંને ખિજત પાઈ ઔર ભડેઆ નાંમ. ૨૨૨. જો તુજેં મિલે શો ભૌત કર જાંણો, તો શારી ઉંમર કરો ભાધશાંઇ; જિંનેં જો મિલા શો થોડા ગંણાં કીઆ, ઉંનેં શારી ઉંમર ગંમમેં ગંમાઈ; શુખ દુખ ભિકે ખિશ ધુંનીઆં ભાજાર, શુખ છોડ કાંએ દુખ મુલ લેઆતે; કે આપ કિશમત નહીં રાજી રહે તે, કિશમતથી અધકા હુઆ ચાતે; ૨૨૩. જો કોઈ રોજી રિજક પાએઆ, ઔર આફીઅત પાએઆ અપણીં જાત; તો પુરે ભાગ ઉશકે ભાઈ, જો શુંકર કરે દિંન ઔર રાત; ભંધા એક ચાકર કુંખાણે દેવે, શો નિત ઉઠ ચાવે ઉશિશેં ચાકરી; શિરજંન હાર તો શુંકર ચાવે, ખુશ આવે ઊંશેં શાંકરી; ૨૨૪. રભિકી નેઆંમત શુંકર કરનાં, જો નં કરે તો ભિગાડે અપણી નેઆંમત; કે આપ માલ વએ નં શંતોકે, હરધંમ ચાવે માલ કશરત; કે માલ મુજેં હોવે અધકેરા, શભ ધુંનીઆં માલ મિલે મુજ; ખિશ ફિકરથી ન ખાવેં ન પેંને, ખિશ હવાથી ઉમરકા દીવા જાએ ભુજ; ૨૨૫. નેઆંમત પાઈ નેં શુંકર નં કીઆ, તો નાંશુંકરી નેઆંમતકું લે જાએશી, નેઆંમત પાઈ તભ નાં ચેતેઆ, તો નેઆંમ ગઈ પીછે પછતાએશી; હુએઆત ધુંનીઆ નેઆંમતતો ફલ દેવે, જો શુકર ખિભાધત કીન; જો એ ન કરે તો જિંને દીતી હુએઆતી, શો લેવે હુએઆતી ખિંન ફલિ છીન; ૨૨૬. શભ

ગંમ પીછે હે ખુશીઆલી, ઔર ધારૂ હે શબ ધુખણેંકું, શબ શખતી પીછે હે આશાંની, શંમજાઓ દિલ અપણેંકું; ધુંનીઆં બંધીખાંનાં હે મૌમનકું, ઔર કાફરકું હે જિંનત ઠાંમ; મૌંમંન ધુંનીઆં શખતી બધલે, અંત પાએશી હુશંક શર જિંનત મકાંન. ૨૨૭. નેક આધંમી જો દુખ પાએઆ, તો જાંનો રેહેંમત રબિને ભેજાઈ; ઔર ફાશક જો દુખ પાએઆ, તો કરતુતશેં ભલા ઉશિ ઊપર આઈ; આઈઊબ નબીકા દુખડા રેંમત, જો કીડે પડે શારે અંગ; ફિરઊંન દુઆ બિશ ભલા, જો લડતાંથા મુશા નબીકે શંગ. ૨૨૮. મનવાર કરો જિંને દુખ દીઆ, શો ખિજલ થાએશી ધંમો ધંમ; તું મનવાર કર વએ ખિજલ થાએશી, તેરા કુછ ન હોએશી કંમ; જિંને દુખ દીઆ શો શિરમંધા હોએશી, જો તું ભાત કરે મંનવાર; એ ભાત શુંનો લિખો શીને પાટી, ફિરમાએઆ શાંહે નાંમધાર. ૨૨૯. ગુશા ધાએંમ આપ મંન ખાનાં, ઔર ઊપર ગુશા ન કરીએં; ગુશા દાજ મન મેં બુજાઓ, ખુધાકે ગુશેશેં દરીએં; બિમાંમ હુશેનિકે મેં મુંભારક પર, ભાંધે હાથથી પડી ગરંમ આશં; ગુશા શબ આપ મંન ખાએઆ, ફિરમાએઆ તું આજાધ ભાશં. ૨૩૦. ગુશા ન કરીએં ધીરજ ધરીએં, શબરો તૌરીક કરીએં રફીક; શુંકર ખુધાએકા શાથી કરીએં, તો ખુધા તુંમાશા હોવે શંરીક; એ તંન મંન તેરા તો શુખ પાવે, જો હર ધંમ શુંકર કરો તુંમ આધત; શુંકર શબુરી આધત હુઈ જિશકી, કબુલ હુઈ ઉશિકી બિભાધત. ૨૩૧.

બએઆંન પીરી વ બિરિગકા.

ખબર ધે ગઈ મૌતકી, જબ શફેદી આઈ તેરે રીશં; અબ તોશાં કર લે રાહેકા, કે શફર આએઆ હે તેરે પીશં; અ

ભ છોડ ખિમારત ગેંરકી, આપ ગેંર ઠેરાએાે ગોર ; કે શાંજ
શુભાં હે ઉઠિ ચલનાં , જાએ ભશનાં હે ઉશિઈ ઠોર. ૨૩૨.
ભુડાપા વાધાઈ મોતકી લાએઆ, ચેતા ભેગી કરો કંમાઈ ; ઉ
જલે ભાલ અભિ દિન આએઆ, કાલે ભાલ રાત શુતે ગંમાઈ;
કાલે ભાલ જેશી રાત ગફલતકી, વએ ઉંમરો તેશી ગઈ.
શફેદી શુભા હુઈ, ધેખો ચેતો અભ તો પુંજી થોડી રઈ ; ૨૩૩.
ભુડાપા ખભર મોતકી કહેવે, નિરાશ કરે હઈઆતીશેંથી ;
અભ કે જો તું અંત લોભાએઆ, તો તું ખોએશી ઓર
કોઈ લુંણશી ખેતી ; ધુંનીઆં શરામેં તું હે મુશાફર, રાત
ગઈ જો થે કાલે ભાલ ; શફેધી શુભા હુઈ, હુઈ ચલણેં
વેલા પડા હાલ ચાલ. ૨૩૪. શભ રોગથી ભડા રોગ ભુડા
પા, જો જવાંનથી હોવે પીર ; તો શભ રોગ આકર ઉશિ
ગટિ ભેઠે, પલિ પલિ ગટે આરાંમ શરીર ; જવાંનીમેં કર
લે ઉતંમ કમાઈ, ભુડાપેમેં ન હોએશી જવાંન ; જો ભુડા
હુઆ શો ભેગી ચેતો, ભાઈ તું તો હે કોઈ ધંમકા મેંહેંમાન ;
૨૩૫. ભુડાપા નંહી ઉંમરોમાંએ, કે અભ ઉમિરથી ના કુ
છ હોવે ફલિ ; શુણનાં ધેખનાં શુધ ભુધ તેરી, એ શભમેં
પડા હે ખલલિ; અભ ધુંનીઆંથી નાં લિજત પાએશી, નાં
ભંધગી કર શગશી ખિશ કાએઆ ; જીતા વએ જિંને જ
વાંનીમેં ખાએઆ, પીઆ ધીઆ લીઆ ; એાેર વોઈ આ
કભત કંમાએઆ ; ૨૩૬. જભિં ગઈ જવાંની જાધ કરે , તો
ભોત આપ દિલ મિંને પશતાવે; એ પશતાનાં ફોકટ ભાઈ,
જવાંની ફેર નહીં આવે ; નંહી ફિરે નધી જો પાંની ભે ગ
એઆ ; નંહી ફિરે જવાંની જો ઉંમરો ગઈ ; જવાંની મિં
ને જિંને ભંધગી કીતી ; ભોત વએ કંમાએઆ શઈ. ૨૩૭.
ઉમરોકી ભાકી અંમુલક હે, શભ માલશેં કરીએં પીઆર ;

જો એકધંમ ઉંમરો અધકી પાઈએં, તો મુલ દીજે શારા
શંશાર ; ઉશિધંમ આછી કંમાઈ હોવે, કે તોભાં તેરી હોવે
કંભુલ ; એકધંમ ત્રાંબા શોંના હોવે, ભેહેશંત લેંણેંકા હોવે
મુલ. ૨૩૮. રોશંન કર ભાઈ નુર ખુડાપા, ગુનાશેંથી મત કર
અંધેરા ; અિશ નુર ખુડાપે કરો કંમાઈ, તો રોશંન હોવે ધિલ
ભી તેરા ; રએંન જવાંન મશત હોએ શુતો, આએઆ
ખુડાપા રોશંન દીશ ; અભ જાગ ઉઠ કર લે કંમાઈ, નંઈ તો
રભિ કરશી રીશં ૨૩૯. ખુડાપા આએઆ ચેતો ભાઈ, ભેર
ભેર કેઆ કેહેવેં ; મલક મૌતકા શિરપર આએઆ, કોઈગા
ફિલ હો મત રેહેવે ; લડકે જવાંન ખુડે જઈએ, મત જાંનો
મૌતકું દુર ; મૌત નજીક ધેખ ખુધાશું ડંરો, તો તુંમ દિલ વ
શે રભિકા નુર ; ૨૪૦. જો આપ મંન નશીહત આઓ, તો
મૌત જાધ કરો એ હે નશીહત ખાશી ; કે આખર મરનાં
ગોર ગંરિ કરનાં ; ધુંનીઆકા શાથી કોઈ શંગ ન આશી ;
જિંને એ ખુજા ઉંનેં લોભ પાપ છોડા, ધુંનીઆંથી હો બે
ઠા નિરાલા ; વાએજ નશીહત ઈણેં ગુંન હુઈ, કે છોડ દેવે
ધુંનીઆં કશાલા. ૨૪૧. માતા પેટશું જો બાલક નિકલા,
ઉશકું મૌતકા આએઆ પએગાંમ ; કે જો ધુંનીઆંમેં આ
એઆ વએ તો મરંશી, ધુંનીઆં તો હે ફનાં મુકાંમ ; મા
તા ઉદરશેં બાર આતે, બાલિક રોવે ઉશિ ગંડી ; કે અભ તો
મેં ધુંનીઆંમે આએઆ, કાલ મૌત આ હોવે મુજપર ખ
ડી ; ૨૪૨ મરનાં જિંનેં શચ કર માંના, ઉશેં ધુનીઆંમેં કે
આ કરનીં હે ખુશી ; એશા ભુજ શાથ જો ખુશી કરે, તો
ખુશી નંહી એ તો હે બેહુશી ; પર મુલિક જાતે ઉમિરો ગં
ટે, દિલ નાં કહે કે એ મુલક હે મેરા ; તો ધુંનીઆં મુલકશેં
કાંએ દિલ બાંધો, દિલકું કિંને ભતાએઆ કે એ મુલક હે

તેરા. ૨૪૩. જો આપ અઝંલ બંધા જંકીંન જાંને, કે ધુંની આંશેં હે મુજે જાંણું, તો ધુંનીઆં ઉમેધ મગરૂર નાં ર હે, જાંણ કે એ હે ખોટા વશાંણાં; અજલ અપનીં જંકીંન કર જાંનો, કે શદા રહેંણાં નંહી ખિશ જાંન; તો ધુંનીઆં ઉમેધ શાહી કંમ હોવે, પલિ પલિ ગંટે અભેમાંન; ૨૪૪. આપ મોત બિશારે ધિલ અંધેરા, જીઊં બિન શરાંણે કાટ ભરી શંમશેર; દિલ રોશંન આઓ તો મોત જાધ કરો, ઉઠતે બેઠતે અવેર શવેર; જો અપનાં ચલનાં જાધ કરે, ઉશિથી નાં કુછ હોવે ભધી; કે બંધા પાંણી ગંધા હોવે, ગંધી ન હોવે ચલતી નધી. ૨૪૫. મોત જાધ કીએ દિલ રોશંન હોવે, હરધંમ મોત કરનાં જાધ; એક દિંન એશા આએશી, જો ગંર ઊજાડ હોવે ગોર આભાધ; ગોર બિંને જા ગર કરોગે, ગરમેં વશોંગે ઓર કોએ, એ શુંણકર જે કોઈ ચેતેઆ, રોશંન હુઆ હે દિલ શોએ; ૨૪૬. જો જકીંન મોતકા તુજ કું હુઆ, કે મરનાં આખર હે મેરા; તો હરધંમ તું નેકી કંમાવ, તો શંવરે જાહેરભાતન તેરા; એ ભડાઈ જો તુંમને પાઈ, તો બિશ ભડાઈકું ફિર નહીં મોત; એ ભડાઈ તુજે બેહેશંત લે જાએશી, ઉશ બેહેશંતમેં કભી ન આવે રોત. ૨૪૭. મલકલ મોત તો શભ પર આવે, શભ ભંધેકી લે જાતા હે જાંન; બિશ મરને આગલ જો મર ચાલે, શો મર કર પાવે અમંન મકાંન; એશા મરનાં જો મર જાંને, વાશલહક વો કાંમલિ ફકીર; એ ધરજા પાવે શો વલી કિલાવે, એ ફરમાએ આ હજરત આપ અમીર. ૨૪૮. જિશ બેહેશંતમેં મોત ન આવે, શોઈ તખત ખુધાકા જાંન; ખુધા તો શભ ઠોરમેં બશતા, ખાલી નહીં કોઈ ઉશિબિંન મકાંન; શભ કુલ ઉશિમેં વો શભિમેં, બાહેર ભીતર હે ભરપુર; એશા શંમજ જો

ઉશમેં ામલેઆ, શો લાયોત હુઆ ઉશિકા નુર. ૨૪૯.

ધર શિફત નેક શોહોભત વ દોશતી મીગોએદ.

જો નેક શોહોભત પાઈએં એક ધંમ, તો ગંનીમત જાંણો વએ ધંમ; કે એક ધંમ કલમાં કુફર ત્રુટે, એક ધંમ તો ભાં કરે ગુંના ગુંમ; એકધંમ ત્રાંભા શોંના હોવે, પારશ ભેટે પડે ટકશાલ; એક ધંમ મોહોભત મોલા વશે, તો છુટ પડે શભિ જિંજાલ. ૨૫૦. નેક શોહોભત અખતીઆર કરો, તો ભુરે લોકુંશેં રહો અમાંન; નેક શોહોભતકી ભરકતશેંથી, ભુરેકી ભુરાઈ ન પોહોચે આંન; ધુશમંન ભુરાઈ કરે શો તુ જેંનાં પોંચે, જો તેં શંગાતી કીઆ નેક; શંશાર ભુરી ભલા શભ તુજથી ભાગે, જો આપ મંન વશાઓ અલા એક. ૨૫૧ દોશતકી માર ભોત ધુખ લાગે, જો કિશેં દોશત આપે દેવે માર; ઔરકે હાથશેં પથર ભી હલકા લાગે, દોશતકે હાથશેં ફુલ ભી લાગે ભાર; કે હંમારા દોશત પિછાંન કીઉં મારા, એ તંમ મંન લાગે ગંમ; મોમંન અલાહ પિછાંન ગુના કરે, વએ રોજી દેવે દોપો કરંમ. ૨૫૨. મિલનેં જાઓ મરદશેં એશા, જેશા તુજેં કરે મંનવાર; થોડી ભડાઈ દેવે તો થોડા મિલો, ભોત દેવે તો મિલો ભોત વાર; ભંધા મિલ નાં મિલનહાર શંગ, શદા ન મિલે એકી રીત; તો થોડી ભંધગી ભોત નિવાજે, એશે શાહેભશું કીઉં ન કરીએં પિરીત. ૨૫૩. જો પરીત મિંતર ગાડી ચાઓ, તો ન રાખો પડધા અંતર; કે મિંતરકા ઠાંમ તો ધિલ હે, તો ધિલ ભી હે મિંતરકા ગર; ધિલ કરો ગંર મિંતરકા, શો મિંતર કરો શુભહાંન પાક; જિશ ધિલ પાક વશે શો પાક હુઆ, ઔર શભ હિલમેં પડીઓ ખાક. ૨૫૪ ભાઈ ઊંકા ભિછડનાં શાહી ભુજો, હે આપ ધિલકા જલાપા; જો ભાઈ કરો તુંમે ધુંનીઆં

માંએ, શો ભિછડતે ભોત રહે કુડાપા; પિરીત ન કરીએં એ
શે મિંતરશેં, જો ભિછડતે ન લાગે ઢીલ ; મિંતર કરો જો
શદા શંગિ રહે, શો તો આપિ પાકિ હે રભિલ જલીલ ;
૨૫૫. ધીન ધારી જો અધકી આઓ, તો શંગત કરો જિ
શે હે મોહોભત ધીન ; ધીનકા નિશેં નહીં આવા, ઉશ
શું મિંતરાઈ મતિ કીંન; શંગત કરો ધીનધારકી, નિત
જા બેઠો ઉશિકે પાશ ; હીંગ કે ભાશંનમેં હીંગ ભાશે, ફુ
લું કે ભાશનમેં હોવે ફુલુંકી ભાશ. ૨૫૬. પર મિલણેશેં આ
પ જાત ટોલે મિલ ચાલો, આપ જાતમેં કરો શગાઈ; શંગ
ત વેવાર ઉંનિશેં કરો, જિંનશેં હોવે ધીન ભલાઈ; આપ
ધીન કે પંથમેં ચાલો, શાથ લે ચલો ધીંન ભાઈ; તો એકકી
ભંધગી દેખ દુજા કરે, ઐશ રીત પલિ પલિ વધે. કંમાઈ.
૨૫૭. અધકી દોશતી કરો આપ કરાભાત, તો અધકા હો
વે તુંમારા દોલત માલ; બાપ માઈ બેન ભાઈ ઔર શગે, એ
શાંન કરો તુંમ શભકે હાલ; રભિ ફરમાવે નેક ખરચ જો
ઐનું કાજે, લોકું ભી કહે શુંણાએઆ; જંતીમ મિશકી
ન શોઆલી ભંધ છોડાનાં, એ શભિ નેક ખરચ ગણાએ
આ. ૨૫૮. નેકી માં ભાપ શંગ જો કરનાં, શો આકભ
ત કારણ આગમ પુંજી ધરનાં; માં ભાપકા હક ભોત હે લગ
તા, શો દિલશેં નહીં ભીશરનાં ; કરો માં ભાપકી ચાકરી,
તો હોવે અનંત ભલાઈ; તો શઈ આકભત કારણેં, અપણી
આગંમ પુંજી ચલાઈ. ૨૫૯. રીઆત કરો માં ભાપકી, કાલ
આએશી પુતર તેરા; વએ ભી તેરી રીઆત કરશી, કંમાઈ
ફલ તું પાએશી શવેરા ; કિશી ભંધે કંમાઈ ફોકટ નહીં
જાતી, જિંનેં જેશા કીઆ તિંનેં તેશા પાએઆ.; તેરા પુત
ર તુજકું આએશી, જેશા તું માં ભાપકું આએઆ. ૨૬૦.

ભલા શંગાતી વચ્ચે તેરા, જો તુજે ભતાવે નેક કાંમિ; જો ને
કી તું નહીં જાંનતા, ઊશિકા તુજકું શિખાવે નાંમિ ; નેક
શંગત વચ્ચે જાંણો, જો તુજે ભતાવે નેક રાહા ; તો શંગત
કરો આલ રશુલકી, જોનિત નેકી ભતાવે રાહા અલાહ. ૨૬૧.
જિશકા મિંતર આકલ હોવે, તો વચ્ચે ભી હોવે વેશા; આક
લકું તો આકલ ભાવે, મિંતર જેશેકા હોવે તેશા ; ધોચ્ચે
મિંતર એક ધુનેકું ચાવે, તો જો કોઈ ચાવે જાત ઈલાહી ;
કે અલાહા તો હે શુધ બુધ પુરા, ચાવંણ હારે ભી શુધ બુધ
પાઈ. ૨૬૨. જો ચાચ્ચો ખુશીઆલી દિલકી, કે દિલ રહે
ખુશ ગુલિજાર ; તો જો ભાઈ બિરાધર ધીંનકા, ઊંનકા નિ
ત કરો ધીધાર ; જો ભાઈ બિરાધર ધીંનકે, શો એક ગંટ એ
ક જીચ્આ ; એક ધુનેકું ધેખ ખુશી કરે, જીઊં પીચ્આ શો
બેટે પીચ્આ. ૨૬૩ દોશતકું જો દોશત દેખે, તો નેનુંમેં હે
રોશંની આતી ; નેંન શુખ વશે જેં મુખિ હંશે, હેતશું ભ
રી રહે ઉશિકી છાતી ; તો દોશતી એશી પકી કરીએં, જો
ખુધા કાજેં પડે કંબુલ; તો દોશતી કરો શંગ આલ નભી, અં
ત છોટક દિલાવે આલ રશુલ. ૨૬૪. દેખો પિરીતી દુધ પાં
નીકી, દુધ લેતા પાનીકું મિલા ; ગરંમ હોનેં કે વકત પર
પાંની, દુધ બંચાવે આપ જલા ; ઉછિલ દુધ શો આગ ભુ
જાવે, જલિતે પાંનીકી કરિતા બંચા ; એશી તરે એક ધુશ
રેકી, મધધ કરે શો દોશત શચા. ૨૬૫. દુધ પાંનીકા મિલાપ
ધેખો, એશી કરો તુંમ મોહોબત પિરીત ; મધધ કરો
તુંમ એક ધુશરેકી, એશી રખો તુમ મોંમન રીત ; એક દિ
લી પર હકિ રાજી હે, આપિ હકિ હે ઉશિકા રફીક ; એશે
પંથકું જાધ કરો નિત, શારૂ દિલી હે શાચ્ચા શંરીક. ૨૬૬.
નિત ઉઠિ શજન ધેખીએં, તો હરી હોવે નેહકી વાડી ;

નેહુકા ફલિ તો એ હે, જો ધેખીએં આપ શજિન દેહાડી ભાગિ તો ફલે નેહુકા, જો નિત પાંણી શીંચો ધીધાર; હર ધંમ જિકર જો કરો, તો તુંભિ મંનિ નેહ વશો આપ શિરજિંન હાર; ૨૬૭ અકલ નેં હુશીઆરી હોવે ઉશેં, જિશકા શો અ શલ હોવે ઉતિંમ; કવેકા બચા બોલનેં ન શીખે, તો તે ઊપ ર હે રભિકા કરંમ; પખીઊં મિંને ઉતિંમ બુધિ ઉશિકી, જો નેક અશલિ નેં નેક જંમાલ; આધમીઊં મિંને ઉતિંમ બુધિ નભીજી, ઔર નલીજીકી આલિ. ૨૬૮. નેક મિજલશ મેં નિત નિત જાઈએં, શુંનીએ ઇલંમ ઇરશાંન ઇલાહી; નેક મિજલશમેં નિત નિત જાતે, ગટે અગનાંન ઔર ધિલકી શીઆઈ; દિલ રોશંન હોવે શાફ આઈંના, ઉશિમેં દીશે હક ધીધાર; ખુધ મંનજલ અપનીંકું પાવે, એ ફરિમાએઆ શાહેબે ઇશરાર. ૨૬૯.

ધર ભએઆંન બધ શોહોબત મીગોએદ.

ગએર દોશતકી શંગતશેંથી, મૌતકી શખિતી હે આશાં ન; કે જિશિ ધિલ તેરી દોશતી નંહી, ઉશિથી તુજેં દુર રાખે રેહેમાંન; જો આપ ચાવે ઉશિકું ચાઈએં, આરકા તો ચાણાં હે શોક; જો તુંજેં ચાવે શો શિરજંનહાર, ધુનીઆં એક ન ચાવે લોકિ. ૨૭૦. નાં ફિરમાંની કીતી તેરી, જિંને તુજેં નાહક ગુશાધ લાએઆ; એશી બાત તેરી દિલંમેં ઢાલી, જો ધુંનીઆં કાજેં તેં ગુશા ખાએઆ; જોરૂ છોરૂ તું તેરા દોશત જાંણે, પંણ કોઈ નંહી તેરા ફિરમાંની; ધુંનીઆં કાજેં તુજેં ગુશા દિલાવે, નાં ફિરમાંનીકી તો એ હે નિશાંની ૨૭૧. ધગા કીઆ તુજશેં ઉંનેં, જિંને તુજેં બુરી રાહા બતા ઈ; જો ઉશિકે કહે તું બુરાઈ કરશી, તો તેરે આગલ આ

એશી વએ ભુરાઈ; એ ભુરાઈ જો તેરે આગલ આઈ, ઉંનેં
કીતી જિંને દીતી શીખ; ભાઈ જો તુજેં હોવે અકલ, તો
એશી ભાત શીખ ફિર શીખ. ૨૭૨. કોઈ હુઆ ધુશમંન તે
રા, ઉંનેં ધુશમંનીમેં ન કીતી ભુરાઈ; તો તુંમનેં ઉશેં ધોશત
કર ભુજા, કે એ હે મિંતર મેરા ભાઈ; જબ ધોશતી હુઈ નેં
મિલાપ અધકેરા, તબ વએ તુજેં દેવે દાઓ; તબ જો વ
એ ચાએ શો કરે તુજશેં, તું હુઆ રંક વએ હુઆ રાઓ.
૨૭૩. જિંનેં તેરી મધધ કીતી, ઓર કીતી તુજિશેં અં
ત જારી; તું ઊશિ જાંરી પર ભુલા, તો તેં અપિની કંમાઈ
બિશારી; જો તેં કંમાઈ ધુંનીઆં છોડી, તો તું હુઆ મો
તાજ; જો તેં કંમાઈ આકિબત છોડી, તો તેં ખોએઆ
સદાકા રાજ; ૨૭૪. ભુરા કોઈ પાશેં બેઠે, ઉશિકું તુંમે બુજો
શેતાંન; શેતાંનકી વએ મત શીખાવે, આખર તું હોવે પિ
શેમાંન; ભુરેશેંથી નિત દુર ભાગો, શંગત ન કરો ઉશી શં
ગ; કાલી હંઢી પાશેં જો બેઠે, તો કાલા શાહી લાગે રંગ.
૨૭૫. જો જાત અશીલ નંહી, ન કરે વએ વફાધારી; જિ
શકા અશલ આછા નંહી, નંહી નિભાવે ધુનીંઆં શારી; જો
જાત અશીલ નંહી નંહી મામલે શાચા, શાચા નંહી શંગત
વીર; નંહી શંગતિ કિશી વાટ નિભાવે, પીર છોડ હોવે બે પી
ર; ૨૭૬. ટેડેકા તો શાએઆ ટેડા, જેશા આપ તેશા પડ છંદા;
જિશકી ખોહો ટેડી વએ ભાત ટેડી કરે, એ શચ કર માંનો શા
ચી પંધા; જિંનેં શુધા મારગ બુજા, શભ કાંમ ઊશિકા હુઆ
રાશ; ટેડે મારગ જે કોઈ ચાલેઆ, મતલબકું નહીં પોંચા
હુઆ નિરાશ. ૨૭૭. અકલ મંધ આપ શંગાતી કરીએં, તો
ઉશિ થી નાં પોચે કુછ જીઆંન; બે અકલકી શંગતશેંથી,
ધીંન ધુંનીઆંમેં હોવે પિશેમાંન; બે અકલકે શંગતશેંથી,

તુજેં લોકભે અકલ કેહેવે; જો તેં શંગાંતી ભે અકલ કીઆ, તો
ઉશ જેશા તુજેં શભી શમંજ લેવે ; ૨૭૮. શોભત શંગત ભુ
રેકી એશી, જેશા તુશંનમેં ચડા ધરીઆ બેડી ; ઉશિકે
દિલ ઈઊં ધોંખા વશે, કે બુદે બેડી જો હોવે ટેડી ; ભુરેકી
શોભત શંગતથી દરનાં, જો થોડી• ભાતમેં દેવે દુખ ; ભુરે
કી શોભત શંગતથી એ ફલ હોવે, કે દરથી દિલ ન રહે
એક પલિ શુખ. ૨૭૯. એશાંન કરનાં ઉશિ જગે, જિશ જ
ગે નંહી કરનાં એશાંન ; એ તો જુલિમ લિખાવે તેરે ઉપર
ઉશિથી તું હોવે જાલિંમ માંન ; એશાંન કરે માલશેં, જો
મધધ કરે આપ તંનશેંથી ; નેક શાથ કીએ નેકી પાવે, ભુરે
શાથ કીએ શજા પાવે વેથી. ૨૮૦. એકિલા રેહેણાં મરધ
કા ભલા ઉશિથી, જો બેઠે ભુરેકે શાથ; ભુરે શાથ બેઠે ભુરાઈ
શીખે, ઓર કુછ ન લાગે હાથ ; નિત ઉઠ નેક શંગત બેઠો,
જિશિથી શીખો ઈલંમ નેકી ; જો નેક ન પાઓ તો એક
લા રેહેણાં, કે ભુરે શંગતથી ભલી એકી. ૨૮૧. નવે જવાંન
લડકે જાહેલ, જિશકે મોંહો ઊપર નહીં નિકલી હે દાડી ;
જે કોઈ શંગત ઉશિકી બેઠે, ઉંને અપનેં ધીંનકી રાહે
બિગાડી ; કિરીઆ કરો જીઊં હે ફરમાએઆ, બંધગી
કરો જીઊં હે રબિકા હુકંમ ; રબિકે હુકંમ માફક ચાલો, ન
તિલ અધકા કરો ન કંમ. ૨૮૨. ભુરી ખોહો જેશા જંગલી
જાંનવર, શભશેં વએ તો દુર ભાગે; તો ઉશિથી ભી શભ
દુર ભાગે, કિશીકા દિલ મિલનેં નહી લાગે ; ભુરી ખોહો છો
ડો નેકી કરો, મિલો શભુંકે શાથ ; કોઈ શિધ પુરશ ભેટે
કાજ શરે, પથર શંમેટતે લાગે હીરા હાથ; ૨૮૩. શભ આ
ધમીશેં મિલાપ કરતે દરો, કે કભી હોવે મુજેં શંગ ભુરા ;
એ ભુરાઈ જાંણનાં હે અકલ, એ તો જીઆંન ન કરે તુરા;

કે આંદમીઊં મિંને બૌત દુરિજંન ચોર હે, જેશા હે શેતાં ન; ધુંનીઆં માલ ચોરાવે શો ફિર મિલે, કાંહાં મિલે જો ચોરી જાએ ઈમાંન. ૨૮૪.

પિછાંનત આધમીંકી.

હર મરધકા તોલ કર, આપિ દિલ પિછાંન શભકા તોલ; કે તફાવત હર એક બૌત હે, ચલિંણ શભકા જુધા ઓર બોલ; જો તુજે શંમજ હે તો પરખ લે, ખરા ખોટા હલકા ઓર ભારી; એ શભ શંમંજ કર કાંમ પાડો, તો શુખ પાઓ ઉમિરો શારી. ૨૮૫. અકલ મરધકી પિછાંન લેની, કે જિશ વેલા વએ કેહેવે ભાત; કરતુત ઉશિકા ધેખ પિછાંનો, કે કેશી હે ઉશિ મરધકી જાત; જીભ હે ચાડી શભિ ભાત ભતાવે, જેશી બુધ હે ઊશિકે ગંટ; નીચ લખંણ ઈઊં જીભ ભતાવે, જો ઉશિકે જાત મિંને હોએ કપટિ. ૨૮૬. બોલનાં મરધકા હે ખબર દેતા ઉશિથી, જો હોવે ઉશિકે અશલ બીચ; અશીલકા તો બોલનાં આછા, બુરા બોલે જો હોવે નીચ; અશીલ રાહા તુજેં નેક ભતાવે, દર દિખાવે આખર ધીશ; બુરેથી ભાત તું બુરી શુંણે, જો માંને તો તુજ ઊપર આવે રભકીરીશ. ૨૮૭. મરધકા શંગાતી વએ જાંણો, જિશ શંગ વએ રેહેવે દિંન રાત; મરધ જેશા વએ હોવે, બુરેશું બુરા નેકશું નેક જાત; જો ચાઓ કે પિછાંનું, કે કિશકી ખંશલત હે કેશી; તો ઉશિકે મિંતરશેં પિછાંનો, જેશી હોવે શંગત તેશી. ૨૮૮. નેકી ભધી મરધકી પિછાંન, કે આપ દિલ મિંને હે કેશા; તો ખશલત ચલંનશેં પિછાંનો, કે ચલંન જેશેકા હોવે તેશા; નેક આધમીં નહીં જુઠ બોલે, ન બિગાડે આપકા પારકા કાજ; બુરા તો જુઠા ખોટા નિરલજ, ઉશિકું કુછ

ન આવે લાજ. ૨૮૯. કાંમ મરધ તેશા કરે, અશલ ઉશિકા હોવે જેશા; કરતુત નીશાંની અશલકી, અશલ જેશેકા કરતુત તેશા ; જિશકી જાત શુજાત હે, કરતુત તિશથી આછા આવે ; જો કભી ઉશિથી હોવે ભુરાઈ, તો આપ મન ભોત પછિતાવે. ૨૯૦, દાલીજાડકી તેશી હોવે, જેશી હોવે જાડકી બુનીઆંધ ; તો માં બાપ જિશકે જેશે હોવે, વએશી હોવે ઉશિકી ઔલાધ ; ફરજંધ લછંન ભી તીઊં પિછાંનો, કે નેક પુતકા હોવે નેક બાપ ; જુઊં કબુતરકા બચ્ચા કબુતર હોવે, શાંપકા બચ્ચા હોવે શાંપ. ૧૯૧ મરતબા મરધકા વએ ચીજ હે, જિશ ચીજ કારણ ચિને બાંધી હે કંમર ; જો રખપ ધુનીઆં ચાવે તો ધૌલત પાવે, માલ પાવે ચિશ ધુંનઆં ભીતર ; જો આકુબત ખુબી ચાવે, તો શુધ કિરીઆશેં શહી પાવે ; જો રબિ જાત ચાવે શો રબિકું પાવે, તો વલીઊં મિંને નાંમ લિખાવે ; ૨૯૨. કીંમત મરધકી વએ ચીજ જાંણો, કે જિશકું હે વએ ચાતા ; ધુંનીઆંધારકી કીંમત ધુંનીઆં, કે ધુંનીઆં માલ હે ઉશેં ભાતા ; બેહેશંત નેઆંમત જો હે ચાતા, ઉશિકા વઈ હુઆ મુલ ; અંમુલક વઈ જો ધીધાર શુભાંન ચાવે, શુંનો એ હજંરત શાંહકા કોલ. ૨૯૩.

ફેર ફજીલત કંમ શુખનીકે ફિરમાતા હે.

બાત વિગતકી ખુબી એ હે, કે જે કોઈ થોડા બોલે ; શંમજ ભીચારી એશા બોલે, જો થોડ બોલનેંમેં ભેદ શભ બોલે; થોડી બાતમેં અરથ શંમજાવે, ઉશકા ખુબ કલાંમ ; જો શુંનને વાલા શંમજે, ફેર પુછણેંકા ન રેહેવે કાંમ. ૨૯૪. બોલનેંકા એબ એ હે, જો હોવે તુજ બોત બોલનાં ; ખુલી એ

હે જો થોડે બોલનેમેં ભેદ શબ ખોલનાં ; ભાઈ એબ હે જો
બૌત બોલીએં ; ઔર બાત લંબી કરીએં ; લંબી બાત કર
નીં છોડો, રબિ ફરમાંન આપ શીશ ધરીએં. ૨૯૫. જો થો
ડા બોલે શો નાં પશતાવે, થોડે બોલનેમેં ન આવે ચુક ; બૌ
ત બોલે શો બૌત ચુકે, પશતાણેંકા એ હે શલુક ; થોડા
બોલે શો આપ ન પશતાવે, ન ઉશિથી કોએ હોવે દિલગી
ર ; એ શુંણો શદા દિલ જાધ રાખો, ફરમાએઆ આપ
હજંરત અંમીર. ૨૯૬. જીભથી ભલા આવે બુજો, શાહી આ
ધંમી ઊપર; શભભ એ જો બુરા ભલા હે ; બોલતા ધુંની
આં ભીતર ; જીભ દીતી હે રબિને, તો હરધંમ જિકર કરી
એં ; જીભથી ભલા તો આવે, જો બુરી બાતમેં પડીએં.
૨૯૭. શલાંમતીકા કપડા પેહેંનો, જિશકું મેલ ન લાગે ; કે
જીભ હાથ પાંઊં ભી વારો, શભ બલા તો ભાગે ; નંહી બુરા
કહે નં બુરા કરે, નંહી બુરે ઠાંમ જાએ ; જો એ શભથી
શલાંમત રહે, તો વએ ભી શિલાંમતી પાએ. ૨૯૮. શિલાંમત
રએઆ વએ આધંમી, જો આપ જીભ અપંણે વશ રાખે ;
કઠંન ન કુછ બોલે, નરંમીશેં બાત શભ શાથેં આખે ; જો
બુરા ન બોલે કિશી શંગ, તો શભ કોઈ રાખે ઉશિ ઊપર મે
હેર ; જિશ મૌમંન ઊપર ખલકતકી મેહેર, ઉશિ ઊપર ખુ
ધા ન આએશી કેહેર. ૨૯૯. જીભ ચુપીશેં પુરખ શલાં
મત, ચુપ રેહેણંશેં બૌત હોવે ગુંન ; જીભ બાંધો ધેઆં
ન બોલો, આપ ચુપ રહો ઔરકી શુંન ; બૌત બોલે શો
બંધ પડે, જીઊં પોપટ બુલ બુલ મેંના ; બોલનેં લાગે
પિંજરે ગાલે, જાંનવર પાશ કેઆ હે કિશકા લેંના. ૩૦૦.
આધંમીકું ભલાઈ બિશ બિંને હે, જો આપંણી જીભ
રાખે આપણેં વશ ; મતલબ જરૂરી બાત કેહેવે, અધકા

ન બોલે શાથ કિશ ; જીભ વશ કીએશેં આરાંમ કરેં, ફિર શતે રભલ આલમીન ; જો ભંધા ન બોલે તો લિખનેંશેં છુટે, ફિરશતે કરાંમીંન કાતબીંન ૩૦૧. ચુપ રેહેનેંમેં બદંનકી ખુબી, કે શુખશું રેહેવે તેરા બદંન ; કાએઆ નગરીમેં તું હે રાજા, ખિશમેં દાએ દિંન કીઆ હે વતંન ; હરધંમ રભિ ધેઆંન લશિકર રાખો, જીભ ચાડીનેં ચોર બાંધો; લેઓ મુલકકા હાંશલ ; તોશાં કરો આપ વાટકા, તો શુખશું થાઓ જિંનત વાશિલ. ૩૦૨. શિલાંમત રહેઆ વએ કોઈ, જિંનેં ન કીતી ગીબત પારકી ; તો શઈ ગંનીમત ઉંનેં પાઈ, મારફત શિરજંન હારકી ; જિંનેં પિછાંનેઆ અલાહાકું, ઔર બુજા કે એ ભંધે હેં શભ રભિકે; વએ નાં કિશેં ભુરા કહેશી, ઔર નેકી કરશી શાથ શભકે; ૩૦૩. ચુપ કર રઈએં ચાઓ ન કરીએં, અચા હોકર રહીએં આપ ; ભોત બોલેમેં બંધન આવે, ચાહેનાં બડા હે ધિલકું શંતાપ ; ભોત બોલે શો ભોત માર ખાવે, જીઊં નોભત માંધલ ઔર શભ શાજ ; ચાએનાં ચલતી ચોદશ ભટકે, અચા તો હે શભકે શિર તાજ. ૩૦૪.

હશધકા ભાભ.

જો કોઈ પારકા હશધ કરે, તો શજા ધેવે ઉશકું વોહી લછિંન; કે ઔરકું ખુશી ધેખ વએ જલિ મરે, એક પલિ નં મિટે ઉશિકી જલિંન; ગજભ ખુધાએકા હે ઉશ ઉપર, જિશકી હશિધ કરનાં હુઈ ખોએ ; પર ભુરા ચાવે આપ ભલા ચાવે, તો ભુરાઈ શભ ઉશિ આગલ આવે શોએ. ૩૦૫. જિશ કિશીકું હશધ આએઆ; એક પલિ નહીં ઉશકું શુખ ; ઉંનેં ધુનીઆંમેં આપ કારનેં, મુલ લીઆ શભ ધુખ ; જો તુનેં

અકલ હોવે તો કાએકું દુખ લેવે, આપને જીવકા શુખ બેચ; હશધ બિરાંનાં જો કરે શો જલ મરે, ઉશકું કુછિ નંહી નશ હેચ. ૩૦૬. જેતી ધુશમંની ધુંનીઆં માંએ, ઉશિ શબિથી શલા હોવે ; પર ધુશમંની જો હશધ કેરી, એશા કોઇ નંહી જો ઉશકું ખોવે ; ખુંનથી ભડી ધુશમંની નંહી, ઉશિથી ભી શલા હોવે નેહ; પિણ હિશધકી ધુશમંની એશી, જિશકા કભી ન આવે છેહ. ૩૦૭. ખરાબી હે હશધ કરંન હારકું, વએ તો આપેં હશધથી હોવે ખરાબ ; હશધથી વએ જલતા રેહેવે, જીઊં આગથી ધેખો જલે કબાબ ; હશધ કીએશેં આપ ખરાબી, જો હશધ કરે ઉશેં નહીં શુખ ; તો હશધ કરનાં શો આપ શુખ બેચનાં, ઔર મુલ લેંના હે શેકટ શબ ધુખ. ૩૦૮. ખરાબી હે ઉશિ કિશીકું, જિશકી હે બુરી શુરત ને બુરી ખોએ ; વએ તો શાહી ખરાબ હુઆ, જિશકે બુરે હેં એ દોએ ; એ દોનુંમેં એક ભી હોએ આછી, તો કોએ કરે ઉશેં પેઆર ; જો શુરત આધત દોનું બુરી, વએ તો શાહી હુઆ હે ખોઆર. ૩૦૯. પશતાવા હે ઉશિ કિશીકું જો ખુધાએકે ખાશુંશેં રાખે કીંના ; કીઆંમતકે દિંન તો વએ પછિટાવે, કે ખાશું કે કીનેં શેં ભરા હે જિશકા શીંના ; ખુધાએકે ખાશે તો રશુલિલાહે, ઔર રશુલકી આલ પાક ; આલ રશુલશેં જો કીનાં રાખે, વએ તો આખર હોવે હલાક. ૩૧૦. કીનાં છોડો ગુશા ન રાખો, કિશી મોંમનકા ધિલ ન કરો રંજ; એ નશીહત શુંનો આપ મંનિ રાખો, શી નેકી પેતીમેં શંગરો ગંજ; ગુશા કીનાં જો આપ મંનિ રાખે, તો ઉશિ દિલ દુખ વશે ધિંન રેંન ; શારા જાહાંન ઉશ ન જર તંગ ધીશે, ખિશ દુખશેં આપ શદા તંગ રેહેવે બેચેંન. ૩૧૧. એક ગુના તો બોત બોતેરા, હજાર બંધગી થોડી;

એક ગુંના જિંનેં રબિકા કીઆ, ઉંનેં ઊમર કંમાઈ ખોડી; બંધગી તો નિત નિત કરીએં, ન કરીએં એક ગુના ; જો મંણ શોંના નેં ટાંકત્રાંબા મિલે, તો કાલા પડે શબ શોંના ; ૩૧૨. હશધ કીનાં છોડો ભાઈ, દિલશેં નિકાલો હશધ ઔર કીના ; હશધ કીનેશેં કાહેકું જલતે, કબ લગ હે તુજેં ધુંનીઆંમેં જીનાં ; નબી ઔલીઆ શબ ચલે જાત હેં, એ ધુંનીઆં તો હે પેઆલે ખાબ, ચેત ભાઈ કર નેક કંમાઈ, હે તુજકું બી જાનાં શિતાબ. ૩૧૩. જુબાંકા તાંના ચોટ હે, ઉશિકા શો અધકા હોવે ધરધ ; લોહો કે ગાશું એ ગા અધકા, પંણ લાગે ઉશિકું જો હોવે મરધ ; મરધ ઊપર પડે લોહો કે ગા, તલવાર ખંજર ભાલાનેં તીર ; ઉશિકું એશા નહી લાગે, જેશી લાગે ગાલી જો કોઈ કેહેવે બે પીર. ૩૧૪.

ધર બએઆંન હિંમત મીં ફરમાએદ.

હિંમત બડી ઈમાંન નિશાંની, ભાઈ બડી રાખો અપંણી હિંમત ; જિશ કિશીકી હિંમત બડી, ઉશિ ઊપર શાહી આવે રબિકી રેહેંમત ; રબિકી રેહેંમત, શો ઈમાંન પુરા, ઉશિથી આરાંમ પાવે જીવ ઔર તંન ; રબિકી રેહેમંત શબ આશા પુગે, અધકા હોવે માલ ઔર ધંન ; ૩૧૫. જિશ કિશીકી હિંમત બડી, ઉશકું મૌત હોએશી ગંમ ; ધુંનીઆં આવે તો મૌત આવે, જેતી પાવે તિશેં ખુજે કંમ ; જો મારફત આવે તો આવે અધકેરી, જો પાવે ઉશિથી આશાંમ; તો હિંમતબડી ઉશેં ગંમ અધકેરા, પિંણ બિંના હિંમત ન હોએશી કાંમ. ૩૧૬. હિંમત બડી ઉશેં ગંમ અધકેરા, જિશેં જેશી હિંમત વએશા ગંમ ; હિંમત બડી તો શવાબ અધકા આવે, જો કાંમ કરે ઉશેં ખુજે કંમ ; બડી હિંમત તો

ખુધાએકે ખાશુંકી, જો હરધંમ ચાવે આપ કંમાઈ; ગંમ ઉંનકું જો હંમ નાંમ કંમાવે, ઉંમર ચલી જાવે ભાઈ. ૩૧૭. જો કોઈ ચાવે આપ કીંમત, કે મરતબા મેરા ભડા હોએ; તો હિંમત ભડી પેદા કરે, ઉશથી ભડ હોવેં એ ધોએ; જિશ કિશીકી હિંમત ભડી, ઉશિશેં જો કોઈ કરે આશાંન માલી; તો વએભી ઉશેં ભોત કુછ ધેવે, ઓર બુજે કે એશકીં હિંમત હે આલી. ૩૧૮. શીશ કાએઆ ઉતંમ હે, હિંમતકા રબિનેં કીઆ મુકાંમ; જો ભેદ તુજ ગંટ શંમાવે, તો બુજો કે શીશ ઉશકા હે ઠાંમ; જબ તક જીવ શભ ગંટ વશે, તભલગ કાએઆ કાંમે કરે કંમાઈ; જભ શીશ ઠાંમ તું જીવ ઠેરાવે, તભ વઈજિકર શુને જો હે ફરમાઈ. ૩૧૯. હિંમત બાંધો જિકર જગાઓ, આપ ઉલટ હકું અંદર દેખ; એ જાહેર ભાતન જો કુછ દિશતા, હકું શાહી હે શભિમેં એક; હકું બિનાં કુછ ખાલી નાંહી, તું કિતકું ઢુંઢન જાવે; આપ ફનાં મહવ હો ઉશિમેં, તો તું રાજ રંમજકું પાવે. ૩૨૦. અધલશેંથી આધલ કિલાએઆ, ધેખો ભાધશાહા નોશેરવાંન; શખાવતશેંથી શખી કિલાએઆ, હાતંમ તાઈ જગમેં અએઆંન, જોર હિંમતશેં ધેખો રૂશતમ, પેહેલવાંન વો નાંમ ધરાએઆ; એ શભ આલી હિંમત હો ગએ, બિંના હિંમત કોઈ કાંમ ન આએઆ. ૩૨૧. હિંમતશેંથી ગોડા જંગમેં જીતે, ફોજમેં ઉશકા રેહેવે નેક નાંમ; હિંમતશેં શુરા શંનમુખ જાવે, માર ધુશમંનકું છોડા ધેવે ઠાંમ; હિંમતશેં ગવાશ પેઠ ધરીઆમેં, અંમુકલ મોતી ઉપર લેઆએ; તીઊં હિંમતશેં ધીંન કંમાવે, શોઈ જગમેં વલી કિલાએ. ૩૨૨. હિંમતશેં હાથી ચોટ લગાવે, જા કર શખત કિલેશું અટકે, છોટા શેર હિંમતશેં જા કર, એશે મશતફીલકું માર પટકે; એશે શેરકું મરધ શો મારે, જિશકું હિંમત હોવે રફીક; શાહેબ હિંમત ધીંન ચલાવે, જિશકું હિંમત હોવે શરીક. ૩૨૩. શાચા ધીંન શો નભી ચલાએઆ,

શેરા ચલાએઆ શોધી શાહા; આલી હિંમતશેં શબ
ધીનું પર, ફતે પાએબ ફજલે ઈલાહા; નુર ખીલાહી
અવલ થા શો, આખર જગમેં પાએઆ જેહુર; ખીશી
ધીંનકે તાબે હોવે, ઉશમેં ફૈશંન હોવે રબિકા નુર. ૩૨૪.
ખતંમ કીઆ ખીશ કલાંમકું, શબ જાહેર કહે શુનાએ
આ, શો પડો શીખો ઔાર શુનો શુનાઓ, ઈઉં હુકંમ મો
લાનેં ફરમાએઆ; ચાર તરીક હેં ખીશમેં જાહેર, જો
શંમજે શો હોવે કાંમલ; હર એક હરફમેં હે હકિ શંનાશી,
પિંણુ પાવે શો જો હોવે આંમલ ૩૨૫. હકિશંનાસી ખુબ હે
ભાઈ, ના હકશેં મન વાર; જાહેર ભાત ન હકિ તાલાકું, હર
ધંમ નહીં બિશાર; એકધંમ પર દો શુકરાંને, લાજંમ હકિકે
જાંન; શાશ ઉશાશ જો આતા જાતા, શો ભડી નેઆંમત હે
માંન; ૩૨૭. શાશ ઉશાશેં શમરંન કરલે, ઔાર હિરશ હવા
શબ છોડ; હકિ બિંના શબ હિરશ હવા હે, તું હકિશેં
મોહોબત જોડ; જો જો શુખ ધુંનીઆ ઉકબાકે, શબશેં
ધિક્કુ વાર; જો પાવેગા વશલ હકિકા, તો એ શબ રહેંગે
તાબેધાર; ૩૨૮. હકિકીતો કુછ શિકલ શબી નહીં, ઔાર મકાં
ન હે લા મકાંન, લા મકાંનશેં તહતિ શશ લગ, જો કુછ
મખફી અએઆંન; જાહેર ભાત ન, જો કુછ દિશતા, જો
કુછ શુંનતા કાંન; હકિ બિંના તો ખાલી નાંહીં, એ નુકતા
ખુબ પેહેછાંન. ૩૨૯. ખીશ ભાત નશીકા આપે હુકંમ, મુ
ખ પર પરદા લીઆ; ધંમ મારનકી કુધરત નાંહી, એશા
છંદ ભરે છંદ કીઆ; જિશ પર કરંમ કરે વો આપે, ઉશકું
આપહિ આપ બુજાવે; ખીલંમ ઉલમાં કાંનિલ મુરશધ,
ભંન કર આપ શુજાવે. ૩૩૦ અવલ આખર જાંહેર ભાતન,
દિશતા શુંનતા ગોહે; હે શબહીમેં શબશેં નેઆરા, ઔાર
નહીં શબ વોહે; મેં ઔાર તુંકી દુઈ છોડ કર એક પેખ;
કુછ દો નહીં હે; એશા શંમજ ફનાં હો ઉશીમેં, તું નહીં
તબ વો શહી હે ૩૩૧.